

НАШЕ ЖИТТЯ

OUR LIFE

ВИДАЄ СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ — PUBLISHED BY UNWLA, INC.

НАШЕ ЖИТТЯ

OUR LIFE

ЛИСТОПАД 1978 Ч. 10

NOVEMBER 1978 No. 10

Б. Антонич: Заповіт листопаду	1
У. Л. Холодний розум і гаряче серце — чи навпаки?	1
СУА вітає папу Івана Павла II	2
Вітаємо Надію Світличну	3
У. Л. Слідами провини й кари Н. Світличної	3
Не забуваймо про тих що відійшли	4
О. Гнатейко: Нова українська людина	5
У. Л. Єлисавета Скоропадська	6
Український Музей	7
Наша обкладинка У. Л. М. Стиранка і її акварелі	8
Нові книжки. Л. Онишкевич. Kostash's All Baba's children	9
Тільки між нами і телефоном. Л. Калинович	10
Ю. Коцемба: Як це ти робила	11
Чи жіночий рух актуальний серед українських жінок? Запитник.	11
Questionnaire. Ukrainian women and "The movement"	12
35-ліття "Нашого Життя" в Чикаго	12
Калейдоскоп жіночого життя С. Андрушків	13
Г. Кутко: Чи жіночий рух актуальний в українському середовищі	14
З. Когут: Дорогі Друзі!	15
М. Галун-Блак. Тітка Америка	16
Репрезентантка "Н.Ж" на балю преси 1978	17
Вісті з Централі. О. Процюк: Засідання Головної Управи СУА	18
СФУЖО	19
Qur Life	21
Вишивка. Рушник з України	25
Стипендійна акція СУА	25
Наше харчування. Л. Гриців. Зацукровані овочі	26
Хроніка Округ. Округа Чикаго	27
Посмертні згадки. Замість квітів	33 36
Розвага — забава	34

Головна Управа СУА і Адміністрація Нашого Життя

108 Second Ave.

New York, N. Y. 10003

тел. (212) 533-4646

Our Life Editor Ulana Llubovych

тел. (212) 674-5508

Український Музей

203 Second Ave., New York, N.Y tel (212) 228-0110

Видає Союз Українок Америки раз у місяць за винятком серпня.

Редактор — Уляна Любович

Редакційна колегія: Світлана Андрушків, Марія Барагура, Лідія Бурачинська, Любов Волинець, Марта Тарнавська.

Our Life — Марта Бачинська

"Розвага — забава" ред. Віра Андрушків.

Мовна редакція — Наталя Лівницька-Холодна.

Передплата в США і Канаді: річна...11.00 дол. піврічна... 6.00 дол.

Поодиноке число 1.15 дол.

Річна передплата: в Англії... 2½ ф. ст., в Австралії... 5 а. д. у Франції... 20 фр., в Німеччині...20 н. м., в Бельгії...250 б. фр.

Published by Ukrainian National Women's League of America, Inc. Monthly publication except August.

Subscription in the United States of America and Canada 11.00 per year, half year 6.00: single copy \$1.15.

In England 2½ pound sterling per year; in Australia 5 Austr. dollars per year; in France 20 fr per year; in Germany 20 d. m. per year; in Belgium 250 b. fr per year

"Second-Class Postage Paid at New York, N. Y and at additional mailing offices"

Printed in U.S.A. by Computoprint Corporation, 335 Clifton Ave., Clifton, N.J., 07011

ГОЛОВНА УПРАВА СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

ЕКЗЕКУТИВА

Іванна Рожанковська — голова

Олександра Різник — заступниця голови

Люба Волинець — заступниця голови

Христина Навроцька — заступниця голови

Марія Томоруґ — заступниця голови

Ірена Чайківська — протоколярна секретарка

Марія Савчак — кореспонденційна секретарка

Олександра Кіршак — касирка

Іванна Ратич — фінансова секретарка

Оля Гнатейко - вільний член

РЕФЕРЕНТУРИ

Ірина Кіндрачук — організаційна

Дарія Маркусъ — культурно-освітня

Ірина Руснак — музейна — мистецька

Ірина Лончина — виховна

Теодозія Савицька — суспільної опіки

Ірина Качанівська — суспільної опіки стипендій

Олена Процюк — пресова

Марта Терлецька — зв'язків

Люїза Сакс — статутова

КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ

Ольга Муссаковська — голова

Поля Книш — член

Надія Попель — член

Евгенія Новаківська — заступниця

Оксана Микитин — заступниця

ГОЛОВИ ОКРУЖНИХ УПРАВ

Ірина Кашубинська — Огайо

Марія Юзефович — Чикаго

Наталія Даниленко — Філадельфія

Лідія Гладка — Нью Джерзі

Рома Дигдало — Дітройт

Олександра Кіршак — Нью Йорк

Іванна Мартинець — Північний Нью-Йорк

Ірина Скочдополь — Нова Англія

Теодозія Кушнір — Південний Нью-Йорк

ПРЕДСТАВНИЦТВА

"НАШОГО ЖИТТЯ"

АНГЛІЯ: Myroslawa Rudenska

245 Wigman Rd. Bilborough Estate

Nottingham, England

Ukrainian Booksellers, 49 Linden Gardens

Notting Hill Gate, London W.2

АВСТРАЛІЯ: "Library & Book Supply"

16a Prospect St.

Gleroy, W9, Victoria

Australia

ФРАНЦІЯ: Daria Melnykovych

c/o N. 7 887 93 de Paris

26 rue de Tercy, Paris 18-2,

France

НІМЕЧЧИНА: Ukrainischer Frauenverband

Haus der Begegnung

8 München 5, Rumfordstr. 21

ЗАПОВІТ ЛИСТОПАДУ

ХОЛОДНИЙ РОЗУМ І ГАРЯЧЕ СЕРЦЕ
— ЧИ НАВПАКИ?

Не знаю, чия це "золота думка" і чи цитую її докладно. Але, мабуть, це знаменита порада, чим треба б керуватися у стосунку до інших людей, а особливо, як оцінювати суспільні справи. Добре було б, коли б у нашій громаді не тільки цитували ті слова, але й практикували їх. Видається, що в наших поступках переважає не контрольоване розумом почуття любові до людини і людей, а якась, аж безсердечна, неоправдана запальчивість. Погляньмо хоча б на те, як приймаємо тих учасників руху спротиву, які прибувають до нас з-поза залізної занавіси.

"Лис Микита" писав колись, що найкращим способом ліквідації дисидентів було б вислати їх з Радянського Союзу у т. зв. вільний світ, бо тут еміграція їх сама "викінчить" Цей ідкий жарт має в собі, на жаль, багато правди.

Дехто дуже любить і подивляє переслідуваних радянським режимом земляків так довго, поки вони в тюрмі чи на засланні. Обсервують в безпечній і вигідній віддалі їхні поступки, співчують, навіть дають датки на допомогу переслідуваним чи їх родичам. Деклямують їхні вірші і роняють сльозу над писанням. Виголошують або слухають промов, при чому чим більше в них гарячих фраз, погрожування воріженькам, тим вище підноситься патріотична температура.

Ситуація змінюється, коли появиться між нами хтось, хто там менше говорив, але діяв чи писав ризкуючи при тому не тільки свободою, але здоров'ям, безпекою, розлукою з дітьми. А вистачило б за словами Миколи Руденка: "Так просто все: напишеш каяття" Що ж діється коли така особа з'явиться поміж нами? Вона зразу перемінюється у великий знак запитання.

Коли приїжджають жиди, деякі кажуть: чому наших не пускають? Але коли з'явиться українець, тоді питають: чому якраз його випустили? І тоді, давай вичисляти й пильно приглядатися до всього, чим ця особа різниться від нас, а не до того, що її з нами зв'язує, з'єднує.

Не закопати до могил
цього, що творче та живе,
ні Чорний Янгол — лопотом зловісних крил
струни душі не перерве.

Вже сльози й арфи непотрібні
ні плач за днями, що розбилися об скелю.
Не вішайте на стелю
прикрас жалоби чорносірбних

Вже не придавить камінь часу
стихійних мрій, що вирости з землі,
хоча б гірку отрути чашу
подали руки злі.

Ще зацвітуть лани просторії,
забудемо що пережили.
Ще вирівняє Бог могили
колесами історії.

Не загнудзати вже живла,
не вижере пісок очей,
бо є найвища Влада Влад,
що присуд ізрече.

Не виплатить сердець посуха
та не запаморочить сном юрби,
Не закопати у гроби
живого духа.

(Грудень 1932)

Про єдність говориться до змудження. Але для кожного єдність означає, що всі інші мають приєднатися до його групи. В основному єднає нас прагнення і змагання до волі нашої батьківщини. Для її визволення всі ми мусимо діяти об'єднано. Алеж єдність це не однаковість; чи ми уявляємо собі, що у вільній Україні житимуть люди, які мусять мати однаковісні погляди на всі суспільні й політичні питання? І чи справді не можна собі усвідомити, що людина, яка росте в іншому середовищі, у відмінних суспільних та політичних умовах, може мати інший погляд на справи цього світу? Колись ділила нас річка Збруч, тепер ділить нас теж час, бо вже третє покоління виховується в інших умовах і мусить мати інший погляд на світ.

Це покоління, чи радше ті покоління росли не тільки під тиском русифікації, при тому веденої перфідним підступним способом, мовляв це дружба народів, об'єднання. Виховувалися вони так, щоб бути тільки, як це окреслив один з приїжджих, "стихійними" українцями без політичної свідомости, без почуття глибокої української ідентичности. У багатьох із них свідомість прийшла не зразу, а після гірких досвідів. А чим важче вона родилася, тим глибша! І якраз те покоління так вихованих людей видає із себе свідомих борців за волю людини й народу. Чи це не доказ великої живучости й внутрішньої потенціальної сили нашого народу?

Одначе погляди тих людей на різні справи можуть бути інші, ніж тих, які вирости й виховалися

Наша обкладинка. Марія Стиранка. Останній пензель літньої майстерні. Аквареля

On our cover — "The last painting of summer's workshop." Watercolor by Maria Styranka

СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ ВІТАЄ ПАПУ ІВАНА ПАВЛА ІІ

20-го жовтня 1978 р. Екзекутива Союзу Українок Америки привітала телеграмою новообраного Папу Івана Павла ІІ. Текст телеграми поміщуємо внизу.

ВАША СВЯТОСТЕ!

Союз Українок Америки, якого членство складається в більшості з жінок українського католицького віровизнання, вітає Вас, Ваша Святосте, на престолі св. Петра.

Ми горді, що вперше в історії Католицької Церкви, її провідником став слов'янський ієрарх. Віримо, що це не припадок, а Божья воля поклала у Ваші руки долю всіх католиків у Східній Європі.

Заносимо молитви до Всевишнього, щоб благословив Ваші почини на добро Вселенської Церкви і Господню славу.

Ми впевнені, що Вам, Ваша Святосте, відомі терпіння і переслідування, яких зазнала Українська Церква. Напевно знаєте теж про терпіння вірних і душпастирів, а особливо Духовного Провідника Української Католицької Церкви Кардинала Йосифа Сліпого, загально визнаного Патріярха нашої Церкви. Віримо, що Всевишній дозволить Вам, Ваша Святосте, продовжувати здійснення постанов 2-го Ватиканського Собору.

Запевняючи Вас, Ваша Святосте, про нашу відданість для католицької Церкви, просимо Вашого благословення у нашій праці для добра католицької Церкви і нашого народу.

Екзекутива Союзу Українок Америки

не під радянською владою, або давно вже вирвалися з-під влади комуністів. Як тільки та людина, яка там боролася і терпіла за ніщо інше, як за особисту й цілого народу свободу, за право самостійно думати й висловлювати свою думку, починає тут говорити те, що думає, є такі, які готові викинути її поза борт нашого життя. А як же часто те, що вона говорить, не суперечить нашим переконанням, а тільки відбігає формою, або сказати б "мелодією" від того, що любимо слухати. Не зважаючи на те, що її поява, дія і слова порушили публічну опінію вільного світу і що тих кілька осіб, які приїхали, навчили світ слухати й повірити в те, що в Радянському Союзі під покришкою паперової конституції панує безправне поневолення народів, діє жорстокий режим.

Україна найбільша, але не єдина поневолена країна в Союзі. І саме те, що вона найбільша, накладає на неї завдання усвідомити не тільки свій народ, але й інші народи, що вони мають право на самостійність і мусять за неї боротися. Таке спільне змагання може тільки допомогти в нашій боротьбі. А декоже гнівить, коли говорять про терпіння і змагання не тільки українців, але й інших народів у СРСР.

UNWLA GREET'S POPE JOHN PAUL II

On October 20, 1978, the National Executive Board of UNWLA sent a telegram of greeting to the newly-elected Pope John Paul II. See text below.

YOUR HOLINESS:

The Ukrainian National Women's League of America, whose membership consists largely of Ukrainian Catholic women, extends its greetings to Your Holiness upon your ascendancy to St. Peter's Throne.

We are proud that for the first time in the history of the Holy Universal Church a Slavic hierarch became its Supreme Pontiff. We believe that it was God's will that placed the fate of all Catholics, especially the often martyred faithful in Eastern and Central Europe, into your understanding hands. We pray to the Almighty Lord that He bless your endeavors for the glory of God and for the good of the Holy Universal Church.

We are certain that Your Holiness is fully aware of the persecution and suffering that our Ukrainian Church has experienced over the past decades. Undoubtedly, you are also aware of the sufferings of our clergy and faithful, notably of our spiritual leader Josyf Cardinal Slipyj, generally recognized as Patriarch of our Church. We hope that the Almighty will inspire you to persevere in the implementation of the decisions of the Vatican Council II.

Assuring Your Holiness of our devotion to the Catholic Church, we ask for your blessings in our work for the good of the Church and our people.

Executive Board

Ukrainian National Women's League of America

Уже стільки літ живемо в країні, де свобода слова, думки, переконань, а теж пошани для особистого приватного життя становлять основні права громадян. Нема звичаю заглядати крізь вікно у приватне життя людини. Тим основам усі при-такують, голосять словами пошану для людської особистості. Це говорять, а як діють? Як приймають тих, хто не словами, але ділом, резигнацією з усіх особистих благ, розлукою з дітьми, у в'язницях і засланнях боролися проти русифікації, за свободу людини і народу?

Замість любови й приязни, опіки та старання, щоб новоприбулі не почувалися погано далеко від рідної хоч поневоленої батьківщини, що робиться? Не вистачить знати, що ця людина зробила для справи, де і як довго сиділа у в'язниці, що була позбавлена можливості лікуватися. Це не вистачає. Даючи даток для допомоги, за ціну тих кількох доларів дехто уважає себе в праві розбирати до кісточок навіть чисто особисті й приватні справи тої людини. Та ще будемо тлумачити їм, що вони у вільній країні, де шанують людину і її свободу!

У. П.

ВІТАЄМО НАДІЮ СВІТЛИЧНУ І ЇЇ СИНІВ У ВІЛЬНОМУ СВІТІ!

Головна Управа Союзу Українок Америки саме відбувала свої річні наради дня 15 жовтня 1978 р., коли прийшла вістка про те, що Надія Світлична прибула до Риму. Присутні прийняли вістку з радісним ентузіазмом та зразу постановили вислати Надії Світличній привітальну телеграму такого змісту:

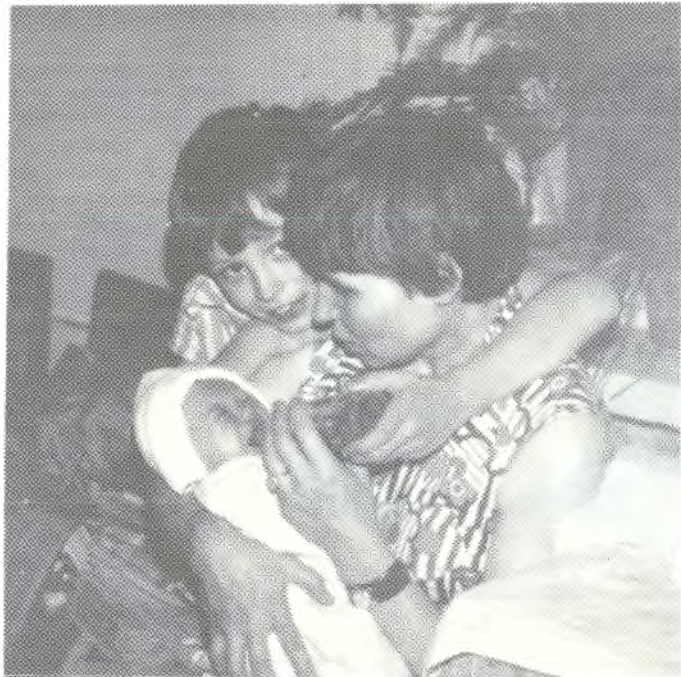
Дорога Пані Надіє!

Ми, жінки згуртовані у Союзі Українок Америки, вітаємо Вас у вільному світі та запевняємо Вас у нашій приязні і готовості до підтримки в майбутньому. Щастя, Боже, Вам і Вашим найближчим!

Союз Українок Америки

Телеграму вислано до Риму, де в пансіоні при церкві Сергія і Вакха перебувала Надія Світлична. Вслід за тими словами присутні одногolosно вирішили прийти теж з матеріальною допомогою Надії Світличній. Гроші вислано телеграфічним переказом, а присутні на нараді голови Окружних Управ одержали листи для збірки грошей через Відділи СУА.

Уже наступного дня одержав СУА вістку, що Надія Світлична з радістю одержала наш привіт і щиро за нього дякувала.

Надія Світлична з синами Nadya Svitlychna with her sons

Про привіт і готовість допомогти Надії Світличній радіо "Свобода" передало наступного вже дня вістку на Україну.

СЛІДАМИ ПРОВИНИ Й КАРИ НАДІЇ СВІТЛИЧНОЇ

Світлина Надії Світличної з її двома синами, зроблена вже, мабуть, у Римі, особливо зворушлива. Пригадуються її слова з одного із численних її звернень до "власть імущих" СРСР: "я стала політв'язнем, хоч головною ціллю мого життя я уважала виховання сина. Фактично мене позбавили не лише свободи, але й материнства"

Дивлячись на цю світлину мимоволі дивуєшся: який же злочин могла вчинити ця жінка, яка з такою ніжністю і турботою глядить на своє немовля, до якої з любов'ю притулювся другий, уже більшенький синок.

Тож підім слідами її життя і її "злочинів"

Надія Олексіївна Світлична родилася в Донбасі, студіювала на філологічному факультеті Київського Університету. Після студій працювала в київській радіостанції, а опісля від 1968 р. в бібліотеці.

В тому часі познайомилася вона з Данилом Шумуком, який у 1967 р. вийшов з в'язниці. Вони одружилися і родиться їм син Ярема. Подружжя по деякому часі розходиться, а Надія Олексіївна з повним відданням виховує свого сина.

Брата Надії Івана Світличного, відомого літературознавця арештують у 1965 році і від того часу Надія виступає в його обороні. Низка листів до різних урядових чинників, партійних, судових, які підписує або сама або з іншими членами Групи Сприяння Гельсінкському Договорі, виступи враз з

Іваном Світличним, Іваном Дзюбою та Ліною Костенко з протестами проти порушень правопорядку це одна з ділянок її "злочинів". Вона була присутня на процесі проти Чорновола у Львові в 1967 р., підписує ряд протестних листів. У 1968 р. її звільняють з праці в радіостанції, мабуть, якраз за те, що підписала ті листи, але теж у зв'язку з тим, що, незважаючи на заборону, брала участь у маніфестації біля пам'ятника Шевченка в річницю перевозу його тіла в Україну.

Звільнена з праці в радіостанції, працює в бібліотеці, але й тут довго не могла працювати. Відвідує в'язнів у Мордовії і знову пише разом з іншими протестні листи. 28 березня 1969 в місці її праці був трус, під час якого знайшли та сконфіскували частину книжки Авторханова "Технологія сили"

В листопаді 1970 найближчу її приятельку Аллу Горську замордовано у Василькові. Це якраз Надія звернулася до міліції, домагаючись, щоб перешукала дім Алли, бо довга неприсутність приятельки занепокоїла її. Аллу Горську знайшли мертвою.

Коли у 1972 почалася нова низка арештів, Надії наказали щоденно з'являтися в КГБ, а врешті в квітні 1972 її арештували. Її сина Ярему віддали до Дитбудинку, а згодом під опіку її матері в Донбасі.

Слідство протягнулося до березня 1973, мабуть, тому що нелегко було знайти щось, за що можна б її судити. Вкінці впав присуд на чотири роки ув'язнення. Остаточною причиною був закид у пере-

НЕ ЗАБУВАЙМО ПРО ТИХ ЩО ВІДЙШЛИ!

сл. п. Осипа Грабовенська

Минуло уже п'ять років від того дня, коли відійшла у Вічність Осипа з Білинських Грабовенська, заступниця голови Союзу Українок Америки. Сталося це 26 жовтня 1973 р. До останньої хвилини, навіть тоді, коли важка хвороба не тільки ослаблювала її, але була причиною важких фізичних терпінь, навіть тоді, Вона не переставала цікавитися нашою організацією. Для неї працювала Вона з відданням і ентузіазмом від 1949 року. Займала різні пости так у Відділах, Окрузі, як і в Екзекутиві США. Цитуючи слова, якими прощали Її можна повторити: "Ніяка праця не була для Неї маловажна, ніяке завдання зважке. У своїх статтях, рефератах і промовах Вона не вживала вишуканих фраз ні абстрактних ідей, але ясно, логічно і доступно висловлювала свої думки. Громадський досвід, розум та серце вкладали у свої слова, що знахо-

дили зрозуміння й прихильність членства. Тому й не диво, що так довго стояла у передових лавах організації"

Особливо треба подивляти Її гідне наслідування відношення до співробітників, в якому Вона проявляла такт, вирозуміння й сердечність. Усі хто мав нагоду зустрітися з Нею особисто, напевно згадують Її з жалем та любов'ю.

Два роки пізніше, 2 грудня 1975 відійшла від нас почесна голова-основниця Союзу Українок Америки. У грудні цього року згадаємо Її Богослуженням та зустріччю, а теж помістимо довшу згадку про цю заслану і всіми люблену громадську діячку.

писуванні самвидавних матеріалів та переховуванні рукописів.

В часі свого побуту в Барішеві, в лагері Барішево, Надія Світлична не переставала виступати з домаганнями та протестами до всіх урядових чинників СРСР. Знаменний їй лист до прокурора СРСР Руденка, в якому вона пише про те, що Деклярація Прав Людини стала в СРСР пасткою. Безоглядне довір'я до тієї Деклярації, яку підписав теж і уряд СРСР і яка запевняє що "кожна людина має право на свободу переконань і на свободне вираження їх" завела до арешту і її і інших. За свої протестні листи її часто саджають в ізолятор.

Закінчила Надія Світлична свій 4-річний строк у квітні 1976 р. Здавалося б, що відбувши покарання, буде вона могла жити спокійно та виховувати свого синочка. Але почалося іншого роду переслідування. Надії Світличній не дозволено жити в попередньому місці її замешкання і не "прописано" там теж її малого сина. За право прописатися бореться не тільки сама Надія Світлична. В її справі звертаються й інші члени Гельсінкської Групи та її приятелі, незважаючи на те, що самі переслідуються владою. Ніна Караванська зверталася до Об'єднаних Націй і пише, між іншим, "Панове! Напевно ніхто з Вас не хотів би, щоб Надя та Ярема стали жертвами нашої з Вами байдужості. Допоможіть їм отже нашими спільними зусиллями. Сьогодні треба передусім оборонити їх перед тими, хто відмовляє їм права поселитися там, де жили до часу арешту, себто в Києві. Я запевняю Вас, Панове, що під згаданою адресою місця для замешкання не менше як у таборі, в якому Надія і я жили впродовж останніх чотирох років"

Заяви пише теж сама Надія Світлична при чому твердить, що примушувати її жити в місці, де вона з різних причин жити не хоче, це фактично засуджувати на заслання, яке не було передбачене

вироком. Пише теж, що, якщо їй відмовлять, тоді "мені і моему семирічному синові не залишається іншого виходу, крім еміграції, а це, як відомо, залежить не тільки від мого бажання"

Доведена до крайности вона вкінці зреклася советського громадянства ще в грудні 1976 р. Характеристичне те, що, незважаючи на особисте важке своє становище, вона завжди стає теж в обороні других. Зрештою так, як і її долею турбуються інші члени групи сприяння виконанню у УРСР Гельсінкських угод.

В одному зверненні до прем. Трудо, в якому Надія Світлична говорить не тільки про себе, але теж про В. Смогителя, читаємо таке: "Я впродовж 4 років була ув'язнена за переконання, і тепер наді мною висить постійна загроза нової розправи. Умови адміністративного нагляду не тільки затрокують ілюзію свободи після звільнення з табору, але травмують також моїх ближніх, особливо мужа і 8-річного сина. Тому я, жінка, яка стоїть далеко від політики, змушена заявити про це світу. Тому я стараюся виїхати за межі рідної землі"

В міжчасі Надія Світлична одружується вдруге з Павлом Стокотельним, і їм родиться синок. Іван. Її старання, піддержані клопотаннями її приятелів, вкінці закінчились успішно настільки, що їй вдалося виїхати поза межі СРСР.

Надія Світлична перетривала всі ці важкі переживання не тільки завдяки власній стійкості, але теж завдяки допомозі і підтримці інших волелюбних людей в Україні. Турбування один про одного характерне для тих, хто, хоч сам ще в таборі, чи на заслання, але виступає за покращання долі своїх земляків. Сподіваємося, що й між нами знайде Надія Світлична приятелів.

У. Л.

Завдання й мета в кожній українській організації — одна, а саме зберегти українську ідентичність. Програма праці кожної організації була і є спрямована до цієї мети. Щоб її досягти, кожна організація укладає свою програму праці базуючися на вимогах і стані довкілля, потребах і вимогах громади, на політичній і економічній ситуації країни поселення і на зацікавленнях, вимогах та потребах членів даної організації.

Наприклад, у п'ятдесятих роках наставлення американського суспільства до етнічних груп не було надто прихильне, а деколи навіть і негативне. Зв'язки з американським середовищем були мінімальні, а здебільшого й не існували. Професійних людей (таких, які признавалися до свого кореня) на вищих позиціях чи професорів-науковців в університетах було мало. Українські родини жили й працювали поблизу української церкви та громади. Не бракувало вчителів із знанням української мови в українських щоденних та суботніх школах. Не було проблеми підняти на провідні позиції в наших громадських чи професійних організаціях людей, які знали б українську мову, цікавились та турбувались українською проблематикою. Проблема знання української мови не існувала, й багатьом нашим провідникам здавалося, що ніколи не існуватиме. Можливість асиміляції і проблеми пов'язані з нею також здавалися далекими для наших громадських діячів і для цілого суспільства. Отже, програма організацій базувалася в той час на стані недійсної дійсності.

Центральним питанням програми кожної організації є її актуальність та безпосереднє відношення цієї програми до існуючої дійсності.

Переглянувши досягнення наших організацій упродовж минулих років, побачимо, що, мабуть, найбільш успішною з усіх організацій є Союз Українок. Чому? — "бо українська жінка, яка була членкою СУА, була врятована від процесу асиміляції, а тим самим була врятована і її родина," а найголовніше вона приготувала ґрунт для врятування хоч одного наступного покоління.

Але за останніх двадцять років ситуація змінилася. Зникла проблема незнання англійської мови, великий відсоток наших людей покінчили вищі студії. Українська людина вже не є змушена триматися української громади. Молоді професіоналісти — через покращання їхнього економічного стану й через вимоги їхніх професій — розбрелися по всіх кутках американської землі. Людину з добрим знанням української мови вже треба шукати. Число мішаних подруж настільки побільшилося, що ситуація сьогодні вже стала алярмуючою! Знання української мови, нашої минувшини, національного усвідомлення, а найважливіше, потреба плекати "українське я" і виховувати нову українську людину в країні її народження — притупилися, знехотілилися. Саме цей стан витворив алярмуючі побоювання серед проводу українських організацій.

Щоправда, в університетах відбуваються курси української мови й літератури, наша молодь стає на оборону прав людини на Україні. Рух опору на Україні, його діячі та його ідеї поставили українську проблему в новому світлі перед світом і американським суспільством. До популяризації української проблеми спричинилися українські науковці, організації та студенти своїми протестами тощо. Це могло б бути для нас доказом, що все є так, як повинно бути. Але ми знаємо, що так воно не є! Чому? — бо відсоток тих, яких ці проблеми турбують є малий.

У нас починає бути брак "нової української людини", яка розмовляла б, читала й писала по-українському, яка б знала сьогоднішній політичний і суспільний стан там, на Україні і тут, в Америці, а найголовніше, щоб та "нова людина" відчувала потребу вдержати свою українську ідентичність та розуміла своє завдання, як людина українського походження.

Дотепер наша організація не мала великих перепон, але сімдесяти роки диктують нам зміну. Сьогодні є багато жінок із закінченими студіями й число жінок-професіоналісток постійно збільшується, але одночасно помічається брак знання української мови, брак національного усвідомлення та брак зацікавлення й включення у громадське життя.

Політичні процеси на Україні шістдесятих років, — люди, які стали носіями руху опору витворили "нову українську людину" Вони створили живий приклад нової людини, одержимої людини, про яку пише Валентин Мороз у своїх есеях. Та нова людина впливає на життя й розвиток українського середовища і на еміграції. Вона змушує нас виховати нову українську людину тут, яка мала б обов'язок встати в обороні прав людини, в обороні церкви, мови й культури на Україні та інформувати світ про право українського народу обороняти перед знищенням своє "власне я"! Отож, наша програма мусить включати виховання такої нової людини.

Така програма мусить бути наслідком широкого й всестороннього обговорення, вона мусить бути наслідком продуманого процесу, а не закликком із ухвалення резолюцій чи постанов загальних зборів. Ми мусимо призадуматися над тим, які висновки принесуть такі плани на майбутнє, а не тільки на сьогодні. У нас існує шире бажання зберегти наше "українське я", але його треба наново розбудити.

ЗВЕРТАЄМО УВАГУ ЖЕРТВОДАВЦЯМ, ЩО ВСІ ПОЖЕРТВИ НА УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ В НЬЮ-ЙОРКУ МОЖНА ВІДЧИСЛЯТИ ВІД ПРИБУТКІВ ПРИ ПОДАТКОВИХ ЗІЗНАННЯХ.

ЧИСЛО ЗВІЛЬНЕННЯ 13820916 EO - M - 78 - EO - 708

ЕЛИСАВЕТА СКОРОПАДСЬКА-КУЖІМ

*Елисавета Скоропадська в народньому вбранні. Портрет
Elizabeth Skoropadsky in national costume. A portrait.*

Перечитуємо низку статей та нотаток, які появилися в пресі про Елисавету Скоропадську-Кужім. Вони писані у зв'язку з її 70-літнім ювілеєм, а кілька літ пізніше — це посмертні згадки. Маємо її репортаж з подорожі до Ляпландії, який був друкований відтинками у львівському часописі "Нова Зоря" в січні 1939. Вдалося нам дістати декілька світлин, в тому теж збірних, де легко пізнати вродливе обличчя і елегантну постать Елисавети Кужім. Від Петра Ковалева, фундатора нагород конкурсу його імені, одержали ми цінну збірку старанно упорядкованого листування Елисавети Скоропадської. Листи нумеровані та поділені на дві групи: одна, від вересня 1933 до травня 1936, стосується допомоги голодуючим в Україні, про що ширше писали ми у вступній статті в "Нашому Житті" за жовтень ц. р. Друга, з 1939 р., — це листування з комітетом допомоги карпатським українцям.

На основі тих матеріалів можемо, хоч, може, не в повній глибині, відтворити образ тієї жінки, яка вирізнялася не тільки гарною зовнішністю, але теж цінними прикметами духу та неабиякими талантами.

Родилася Елисавета Скоропадська 27 листопада 1899 р. Була однією з двох дочок Павла Скоропадського, нащадка гетьмана Івана Скоропадського (1708-1722). Уже як учениця гімназії в Петербурзі вчилася різьби в студії Марії Ділон. Літні місяці

*Скульптури Елисавети Скоропадської-Кужім
Sculptures by Elizabeth Skoropadsky-Kuzhim*

перебувала родина Скоропадських у Тростянці на Полтавщині в маєтку батьків, де закріпилася у дітей (дві дочки і три сини) свідомість і любов до українського народу.. Ще не сповнилося Елисаветі 19 років, коли у вересні 1918 року вся родина переїхала з Петербургу до Києва. Як відомо, Павло Скоропадський став тоді гетьманом України. Гетьманівна блискуче закінчила середню освіту, мала знання кількох мов, була очитана та живо цікавилася тим, що діялося кругом неї. Вона інколи допомагала батькові, виконуючи завдання секретарки. Характеристичне те, що коли сім'я Скоропадських була примушена покинути Україну, то гетьманівна взяла з собою лише українські книжки, які вважала вона найбільшою цінністю. Скоропадські опинилися в Швейцарії, а вкінці осіли біля Берліну в купленому там домі в місцевості Ванзее.

Елисавета далі студіювала мистецтво. Її вчителем був відомий французький скульптор Паш, а опісля вона досконалила своє знання у скульптора Андреотті у Фльоренції. Перед нею відкрився мистецький шлях. Виставки її скульптур, а особливо скульптурні портрети, мали неабиякий успіх в Європі. Володіла вона знаменито пером. Її репортажі з подорожей вказують на вмільсть спостерігати й передавати свої спостереження писаним словом.

Незалежно від своїх мистецьких зацікавлень Елисавета співпрацює з батьком, виконуючи нераз функції секретарки й використовуючи свої подорожі для зв'язків з політичними діячами різних країн. Зокрема листовну дискусію з ідеологом гетьманського руху Вячеславом Липинським вела в більшості якраз Елисавета Скоропадська-Кужім.

Незвичайно цікаве її листування з Петром Ковалевим, який жив з дружиною у Швейцарії. Як ми вже згадували, частина цих листів стосувалася голоду в Україні 1933 року. Таким же доказом зацікавлення Елисавети Скоропадської усім, що діялося в Україні, є її численні листи в справі допомоги українцям Закарпатської України в 1939 р.

Друга світова війна знову дала нагоду гетьманівні поширити свою діяльність. До Німеччини прибували вислані на роботу т. зв. "остівці" Тоді то, як пише Дмитро Левчук ("Батьківщина", 29. XI. 1969) Єлисавета стала живим зв'язком між "остівцями" та українськими вільними діячами. У ті часи привітна гетьманівна Єлисавета мандрувала по остівських таборах в околицях Берліну "з печеною картоплею в течці" і "підтримувала на душі дівчат і хлопців з України в їх рабському становищі"

У час наступу Червоної Армії Єлисавета товаришила своєму батькові в дорозі з Берліну до Ваймару і далі до станції Плятінг, де Павло Скоропадський був смертельно ранений під час бомбардування. Не зважаючи на контузію в голову осколками від бомби, Єлисавета організувала похорон свого батька. Після його смерті сім'я поселилася в Баварії Єлисавета мусіла пережити й перенести теж смерть матері, брата Петра, несподівану і трагічну смерть улюбленого всіми й популярного серед української молоді гетьманича Данила, після якого перебрала провід гетьманського руху. Відійшла теж у вічність її сестра Марія та друг її життя чоловік Василь Кужім.

Останні роки свого життя проживала Єлисавета Скоропадська-Кужім у відомому, як мистецьке середовище, містечку Оберсдорфі, де померла 16 лютого 1976 р.

Це сухі дані про перебіг її життя. З її писаного слова, яке залишилося, з листів та репортажів виринає внутрішній образ цієї людини. Це людина високоосвічена з виробленим власним поглядом на світ та з великою любов'ю до людей, а зокрема до свого народу. Її глибокий патріотизм та любов до людини казали їй неодноразово з повною посвятою відсувати на дальший план особисті зацікавлення, навіть улюблене мистецтво, щоб служити своєму народові там і так, як цього вимагала дана хвилинка. Її

Єлисавета та Василь Кужім
Elizabeth and Wasyl Kuzhim

репортажі з подорожі в Ляпландію (з яких уривок помістимо в одному з наступних чисел НЖ), говорять про те, що хоч її як мистця захоплювала незвичайна природа цієї країни, але вона приглядалася теж людям, які там жили.

Можна про Єлисавету Скоропадську, як мало про кого, сказати, що ніщо людське не було їй чужим.

У. Л.

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ
203 SECOND AVENUE ·
NEW YORK, NEW YORK 10003

ДАРУНКИ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОГО МУЗЕЮ в НЬЮ ЙОРКУ.

Александр Бованко, Лайквуд, Н. Дж. — збірка рисованих взорів зі спадщини бл. п. Ірини Бованко, членки 11 Відділу СУА в Трентоні.

Ляриса Вацке, Едмонтон, Альберта — знімки: молодої — "княгині" зі села Гвіздець пов. Городенка, уставки жіночої сорочки городецького повіту, вишивка сумської області XVIII ст. і полтавської XIX ст. і зі збірки СФУЖО 46 шт.

Іванна Рожанковська, Нью Йорк, Н.Й. — "Український Костюм" — Київ 1977 р.

Марія Сайкевич, Україна — вишиваний рушник з села Довжнів — Сокаль.

Ольга Соневицька, Нью Йорк, Н.Й. — 2 примірники "Українська Культура" - Володимир Січинський і 2 прим.

The Ukrainian Creative Genius — W. Sichynsky

Зенон Яворський, Енн Арбор Міч. — журнал "Польска" з 1968 р. і статті про писанку в польській мові.

Володимира Яцків, Ютика Н.Й. — "Державний Музей Етнографії і Художнього промислу" — УН-УССР 1976 р.

Іван Панчук, Беттель Крік Міч. "Українське народне Шкло" "Дукати і Дукачі" України" І. Спаський, Київ 1970.

ПОЖЕРТВИ НА УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ в НЬЮ ЙОРКУ:

МЕЦЕНАТИ

По 1,000.00 дол. — д-р Юрій Трухлий, Грініч, Конн.

ДАТКИ

По 25.00 дол. — Іванна і Ярослав Клим, Лонг Айленд Ситі, Н.Й.

По 5.00 дол. — Стефанія Расяк, Асторія, Н.Й.

У "Нашому Житті" за жовтень 1978 на стор. 6 у дописі п. н. "Історія постановня килима" в одинадцятому рядку знизу має бути: **робота коштувала 100 ам. дол.**

МАРІЯ СТИРАНКА І ЇЇ АКВАРЕЛІ

Малярка
Марія Стиранка
перед однією
з її акварель

Artist Maria Styranka
with one of her
watercolors.

Цей перелік виставок дає загальне поняття про рівень творчості Марії Стиранки. Хочеться познайомити читачів з тією мисткинею, з якою мали ми милу нагоду зустрітися під час її побуту в Нью-Йорку.

Народилася Марія Стиранка в Україні, а життєвий шлях завів її з Європи почерез північну Африку до Торонто, де вона живе від 1955 р. Її перша виставка відбулася там у 1967 р. Студіювала вона, крім інших мистецьких шкіл, в Онтеріо Каледж оф Арт. Почала малювати вже як зріла людина, як пише одна з її рецензенток, Марія Охримович, коли її син Юрко пішов до школи. Але вже від перших її творів видно було, що Марія Стиранка не збільшила широкого кола аматорів — малярів, а станула на рівні професійних мистців пензля. Може тому, що талант її виявився в зрілому віці, за словами тієї ж рецензентки, "її мистецький стиль формувався індивідуально, без чергових фаз та без впливу численних модерних напрямків, якими визначається сучасне малярство." Не вистане сказати, що Марія Стиранка малює квіти й пейзажі. Передаючи зміст іншого безіменного рецензента скажемо, що її цікавить не саме відтворення того, що бачить очима, але в конкретному об'єкті вона показує свої почування, відтворює настрій. Її композиції натякають на самотність, викликають почуття спокою, ясної безжурності і ніжності. В наших часах такі ніжні, невловимі почуття часто уступають перед сильними ударами, які діють на наші почуття та змисли. Вживаючи небагатьох кольорів, чистих і свіжих, авторка викликає в нас почуття і вражіння гармонії людини й природи, вражіння мрійливої меланхолії. Критики підкреслюють повітряну атмосферу,

"Все є світлом в акварелях тієї артистки; все — щирість; все є вісником любови, забарвленої слов'янською меланхолією. Своєю методою вона розганяє бридоту світу й пригадає, що земля, попри терня, вирощує чудесне квіття." писав відомий французький критик Жак Дюбуа в журналі "Журналь де л'аматер д'арт" з 23 грудня 1976 р., а далі писав: "Все це підкреслене майстерністю, яка передає стихійність і багатство глибоких емоцій. Суть її творчости в трьох словах: життя є прекрасне.....".

Була це рецензія написана після виставки акварель Марії Стиранки в галерії "Жан Каміон" в листопаді 1976 р.

Очевидно, здобути собі визнання в Парижі — нелегка справа. Виставка в Парижі, про яку була мова, не була єдиною виставкою акварель М. Стиранки в Європі. Крім Парижу мала вона виставку акварель у Бельгії 1977 р.

Особливим її успіхом було те, що в 1977 р., з вибору мистецького журі Сосієте Насіональ де Боз Арт, дві її картини виставлено у збірній виставці в славному "Гран Пале" в Парижі.

У Торонто, журі "Кольор енд Форм Сосаєті" вибрало дві її картини на 27-му річну виставку, яка відбулася в Торонто 10 - 29 січня 1978 р.

Хоч ми почали від виставок поза нашим континентом, то, очевидно, слід згадати про те, з яким успіхом зустрілися акварелі Марії Стиранки в Канаді та США. Як досі, починаючи з 1967 р. було в Канаді 9 індивідуальних виставок мисткині (Торонто, Саскатун, Скарборо, Оттава, Ошава, Міссісаґа), три спільні, двоособові виставки (Лондон, Торонто, Гамільтон) і дві триособові (Вінніпег, Судбурн). Брала теж участь у збірних виставках в Торонто й Нью-Йорку. Саме тепер готується чергова виставка в Нью-Йорку в Об'єднанні Мистців Українців Америки.

яку викликає вміння передавати світло і колір, Структура її форм стримана, інколи це натяки на форму. Глядячи на її картини, може видаватися, що вони створені легко, наче без великого зусилля, але відомо, що техніка акварелі вимагає великої майстерності.

На нашій обкладинці і в числі містимо декілька репродукцій, творів Марії Стиранки. Хоч ці світліни від-

дають ніжність і тонкість її акварель, то брак кольорів не дає вповні відчутти і пережити зустріч із природою, такою як її бачить, відчуває і переживає мисткиня. Треба з радістю привітати запросини ОМУА, яке, як ми вже згадали, приготує в Нью-Йорку виставку акварель Марії Стиранки. Відкриття відбудеться 3 грудня 1978 р.

У. П.

*Марія Стиранка. Холодний ранок. Аквареля.
Cold morning watercolor by Maria Styranka*

НОВІ КНИЖКИ

ALL OF BABA'S CHILDREN.

Myrna Kostash. Edmonton: Hurtig Publishers, 1977. 414 p. \$12.95.

Майже рівночасна поява кількох нових книжок про українців у Канаді, мабуть, є певним вказівником, що більшість українців там досягнула вже певний стабільний рівень у спільноті. Сам підхід і тон авторки твору "Всі бабині діти" також доказує, що українці в Канаді можуть дивитись тепер на свою історію вже й дещо критичним оком.

Ця книжка базована на переживаннях генерації баби й діда авторки, тобто генерації, що приїхала до Західної Канади з Західної України (село Тулова), в першій чверті цього століття. Мирна Косташ описує економічну та професійну безвиглядність для бідних селян у Галичині, що стимулювала далеку подорож за океан. Цитуючи листи, спомини, інтерв'ю, новинки з тогочасних газет, уривки з книжок і студій, авторка цими фактами малює тло, яке часто є досить чорне.

Багато з перипетій наших перших поселенців нам відомо з історичних оглядів чи й навіть з художньої літератури. Та специфічні описи є мало-відомі, як напр., ставлення канадської влади до освіти дітей українських фермерів, натиски, щоб їх перевиховати на англосакський спосіб життя (напр., вимога, щоб діти жили в бурсі, де поволи ставали лютеранами), чи недопущення українських учителів до шкіл, де були українські діти. Авторка з гордістю не раз описує завзятість та дух перших українських іммігрантів до Канади, але й часто звертає увагу на їхню зовнішню незугарність (у порівнянні до міського одягу), на брак

чистоти, гігієни, добрих манер чи знання англійської мови. Побіч них авторка тоді не показує тієї ж самої класи англосаксів, їхнього рівня гігієни чи знання інших мов.

Мирна Косташ описує переживання і труднощі фермерів, майже зовсім ігноруючи життя робітників та українців з інших професій, що жили по містах Канади. В авторки є навіть певна відсутність симпатії до всіх тих, яких вона називає "інтелектуалістами". Вона рідко признає їхню допоміжну роль для української та канадської спільноти в Канаді. Великий жаль вона виявляє до наших міських громад, які, напр., не піддержували штрайку фермерів тому, що самі хотіли радше бути по стороні уряду, щоб цей їх не називав комуністами. Авторка також немов боліє, немов критикує сам спосіб створення КУК-у аж канадським урядом: самі українці до цього не дійшли та й то не всі включилися.

Загально можна сказати, що авторка застосовує клясовий підхід і генералізує проблеми під таким кутом. Вона навіть думає, що в Україні Шевченка знали тільки інтелектуалісти і це перенеслося в Канаду, де вже й навіть фермери почали копіювати їх. Вона описує, що в Галичині читальні по селах не були для селян, які не знали хорів, не бачили виступів по сценах. Аж на сцені в Канаді "перший раз велике число українських селян почуло пісні, що оригінально були написані для керуючої верстви" (стр. 179, sic!). Вона також розвінчує теорію про українських матерів по фермах, які давали дітям українське виховання. Авторка твердить, що це не було з якогось свідомого патріотизму, тільки з браку знання та контакту з англійським світом. Українській канадській інтелігенції чи "націоналістам" авторка

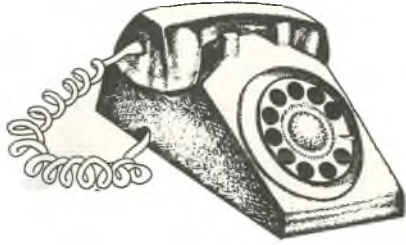
закидує брак участі в економічній реорганізації країни, тільки підтримку індивідуального капіталістичного змагання. Економічне життя для Мирни Косташ є дуже важливим чинником. Беручи під увагу мотивацію приїзду більшості іммігрантів, це може й до певної міри оправдане.

Авторка твердить, що сама вона є справжньою канадкою у своїх думках, ділах й планах — з ледь якими залишками українськості. І хоч вона почуває себе тільки туристкою на українських імпрезах, свого коріння вона не відрікається і стверджує, що "бути вдома — це бути серед групи, яка мусить тебе прийняти, хоч і критикує тебе, але приймає через спорідненість". І так у авторки є змішані біль і любов, гордість і сором за українську громаду в Канаді.

З поодиноких фактів минулого наша громада сьогодні може дещо навчитись, щоб не повторювати помилок у майбутньому. Напр:

1. Справа мови. Фермери виробили собі свій діалект, який навіть

Докінчення на обороті

Тільки між нами і телефоном ...

ГОСТИНИ ДЛЯ ПРИЯТЕЛІВ, ЧИ ...?

Дістаємо поштою ще одне запрошення на такий і такий вечір, у таких і таких знайомих. Якщо ви тоді вільні, то підете, чи ні? Що є мотивом вашого власного вирішення?

Моя сестринка недавно була в такій ситуації. Питаю її, чи плянує піти.

— Тето, п-во П. мені абсолютно нецікаві люди. Пан П., крім спорту, не визнає іншої теми, а пані П. також має досить обмежені зацікавлення: вакації, нові меблі (це для того вона ж працює) та проблеми з її дітьми. Чому мені б з такими людьми тратити вечір? Але я поїду, бо вони мають свояків, що є на досить важливих позиціях у моїй ділянці.

— Отже ти підеш в гостину не задля господарів, тільки задля гостей?

— Так, тето! Це головний складник товариського життя. Ідеться в гостину для вдержання важливих контактів, для розвитку нових.

— Оксанко, це звучить дуже холодно й самолюбно. А крім того — штучно!

— Тетко, це тільки реалістично! В кожного з нас мало часу. Чому його витратити серед групи людей, з якими ви не маєте нічого спільного, нема з чого скористати чи під оглядом нових думок, нових фактів, чи й самої приємності?

— То ж чи товариське життя має бути таким вирахованим. Таким поклясифікованим?

— Так, тетко. Це клясифікація не за якимись клясами, тільки за зацікавленнями чи може й часом, типами людей. Та треба признати факт (що навіть мало різні популярні назви), що серед групи осіб, кожна людина буде пробувати слічкувати з дещо вищою від себе (в якій ділянці — це вже від неї залежить — чи це вищим знанням, чи позицією, чи майном, чи популярністю, чи впливовістю). Це така

драбина. Кожний плянує, щоб і на велику гостину запросити декого, хоч на один щабель вищого від себе. Ну й очевидно, це діє також зворотно. Коли товариство буде на один чи два щаблі нижчим, нецікавим (під різними оглядами), то й не хочеться туди йти. Пощо тратити час?

— Це мені виглядає мов поведінка на якійсь професійній конференції: старання нав'язати "добри контакти" Запросити якусь впливову особу до ресторану, коли обі сторони знають, що роблять це головню для особистих, (чи фірмових) користей, а не виключно для особистої приємності (хоч і це часами навіть і так вийде). Але це конференції, з'їзди — інша ситуація!

"— Тетко, це тільки в іншій масштаб. Засадничо ж підхід цей самий, ні?"

— А де ж тоді якісь теплі, людські відносини? Дружба, Оксано? Чи це вже минулось?"

— Ні — дружба, це відношення дуже малого гурта. Це заторкує мале число.

— То ж усі товариські вечірки стають площею для особистих змагань лаження по драбині кудись вище?"

— Дуже часто, тетко, крім малих згуртовань якогось клубу, гуртка, де всі майже собі рівні. Але й там можна запримитити намагання постояти біля когось знатнішого, популярнішого. Кожному приємно ж зазнайомитись з кимсь важним, славним і т. п. Чому? Хіба ж це нове?

Це правда, Оксано, що й давно запрошували до себе навіть Шевченка, чи Сквороду, чи Бетовена, щоб похвалитись, ось хто в них був, а й тим піднести рівень та оцінку своїх гостин. Може й справді, це нічого нового — тільки більш відкрито висловлено?

Любов Калинович

різвився від мови українців по містах Канади. Мова імігрантів після 1945 року стала вже для фермерів дивною чужою і часто незрозумілою.

2. Наші виступи й покази. Як журналістка, авторка запримічує плиткість у частім використовуванні етнічної культури (вишивки, різьби, писанки) для поверховного визначення своєї інакшости.

3. Проблема ізоляції тих, які не говорять по-українському. Авторка

звертає увагу, що та група людей прагне якогось контакту, але почувається зле, не розуміючи мови. Для цієї групи треба мати місце й пляни.

4. Доми й будови. Навіть в Канаді набудо--вано багато народніх і парафіяльних домів, які стоять порожні. Організації не зуміли перейти на потрібну сучасну програму та контакт з новою генерацією (яка часто є вище освічена).

Париса М. Л. Онишкевич

ПОДЯКА.

Щиро дякую Окружній Управі СУА в Клівленді, в імені якої відвідала мене п. М. Фаріон підчас мого перебування в шпиталі. Дякую всім Союзанкам 12-го Відділу СУА та всім моїм приятелям за так численні відвідини, квіти, дарунки, писані і телефонічні поздоровлення та розради. — Особливо вдячна д-р Д. Фаріонові, що кожного ранку не жалів часу, щоб вступити до мене з розрадою. Замість особистих подяк складаю 20,00 дол. на Український Музей в Нью Йорку. Дарія Древицька, Парма Огайо.

ЧИ ЖІНОЧИЙ РУХ АКТУАЛЬНИЙ СЕРЕД УКРАЇНСЬКИХ ЖІНОК

ЯК ЦЕ ТИ РОБИЛА.

Мамо!
Як це ти робила,
Що в одній халупці
Нашого життя
Уміла ти світ цілий
Без труду вмістити?

Як це ти робила,
Що в нашій халупці
Проживали ми
І Бог неохопний
Безмежжям просторів?

Як це ти робила,
Що в одній халупці
Для стільки сердець
Вільного місця стало?

Як це ти робила,
Що в одній халупці
Та у Свят-вечір
Іще одно місце
Знайшлося вільне для
Людини?

Як це ти робила?
Що в одній халупці
Була церква й лікарня,
І заля лекційна,
І заля спогадів
Молодости твоєї,
Ще й заля мрій та снів?

Мамо!
Як це ти робила?
Відкрий таємницю,
Бо її не вгадаю.
Мені бо одному
В десяти кімнатах світу
Так тісно.

Як це ти робила?
Бож у моїм домі
Немає ні церкви,
Ні лікарні немає,
Навіть мрій немає,
Щоб простірніше було.
Та й Свят-вечора нема
З проскуркою.

А двері постійно
для людини
Тримаю замкнені.
Снів оминаю,
Щоб простірніше було.
А все таки душуся
Так мені тісно.

Тож відкрий таємницю,
Як це ти робила?
Чому сумно споглядаєш?
Чому пальцем показуєш
На твоє, мамине серце?

**З польської мови вільно переклав
Михайло Островерха**

ЗАПИТНИК

1. Ваш вік: 1. нижче 30; 2. 30-40; 3. 40-50; 4. понад 50.
2. Чи ви є: 1. самотня; 2. заміжня; 3. заміжня з малими дітьми;
4. заміжня з дорослими дітьми.
3. Чи ви працюєте: 1. так; 2. ні.
4. Чи ви працюєте: 1. з економічних причин; 2. для самозадоволення.
5. Чи цікавить вас жіночий рух: 1. так; 2. ні.
6. Чи цікавлять вас справи української громади: 1. так; 2. ні.
7. Чи є дискримінація в нашій громаді до жінок: 1. так; 2. ні.
8. Хто має більший вплив у вашій родині 1. ви; 2. ваш чоловік.
9. Чи українська родина є матриархальною? 1. так; 2. ні.
10. Чи ви задоволені з вашого життя, чи хочете змін?
1. задоволена; 2. хочу змін.
11. Чи ви поінформовані про ЕРА? 1. так; 2. ні.
Чи ЕРА: 1. потрібний; 2. непотрібний.
12. Яка ваша думка про наступні речі (підкресліть вашу відповідь, або відповіді)
  - a. родина
    1. сильна одиниця; 2. в процесі розкладу;
    3. має добру майбутність.
  - b. працююча мама
    1. добре для господарства родини; 2. має само задоволення; 3. забирає місце праці мужчинам.
  - v. розвід
    1. модерне явище; 2. спричинює розклад родини;
    3. кращий розвід як нещасливе подружжя.
  - г. аборт
    1. неморальний; 2. жінка має рішуче слово;
    3. потрібний для контролі населення
    4. повинен бути легалізований.

ЗАВВАГИ:

Відповіді просимо пересилати на адресу:

Our Life
108 Second Ave.,
New York, N. Y. 10003

QUESTIONNAIRE: UKRAINIAN WOMEN AND "THE MOVEMENT"

1. Age: 1. under 30 2. 30-40 3. 40-50 4. over 50
2. Are You: 1. single 2. married 3. married, with small children 4. married, with adult children
3. Do you work? 1. yes 2. no
4. Do you work 1. for economic reasons 2. for self-fulfillment
5. Are you interested in the Women's Movement? 1. yes 2. no
6. Are you interested in Ukrainian community affairs? 1. yes 2. no
7. Is there discrimination against women in the Ukrainian community?
1. yes 2. no
8. Who has a greater influence in your family! 1. you 2. your husband
9. Is the Ukrainian family matriarchal? 1. yes 2. no
10. Are you content with your life, or would you like to see change?
1. content 2. would like to see changes
11. Are you knowledgeable about the ERA? 1. yes 2. no
12. What are your views on the following matters: (Circle your answer)
  - a. the family
    1. is a strong unit
    2. is disintegrating
    3. has a good future
  - b. the working mother
    1. is good for the economic well-being of the family
    2. has self-satisfaction
    3. unnecessarily takes up men's job opportunities
  - c. divorce
    1. is a modern phenomenon
    2. causes the disintegration of the family
    3. is preferable to an unhappy marriage
  - d. abortion
    1. is immoral
    2. a woman should have the final say
    3. is needed for population control
    4. should be legalized

OTHER COMMENTS:

Please send in your questionnaire to **QUESTIONNAIRE, Our Life**, 108
Second Ave., New York, N.Y. 10003

Від Редактора

35-ЛІТТЯ "НАШОГО ЖИТТЯ" В ЧІКАГО

Про "День союзанки" в Чикаго, який цього року присвячено 35-літтю "Нашого Життя", напевно появиться допис у наступній хроніці Округи Чикаго. Тут я хочу подякувати Управі Округи Чикаго за те, що заініціювала й улаштувала спільними зусиллями з Відділами цю гарну й милу імпрезу. Справді, я не сподівалася такої численної участі не тільки союзанок, але й представників різних місцевих організацій та інституцій. Програма була дуже гарно запланована й виконана. Мене зворушили добір і виконання читаних і співаних творів, побажання й привіти, в тому особливо дітей з садочка, які вручили мені квіти. Згодом я довідалася, що вони мали в програмі ще й віршики, але так склалося, що їх не проголосили. Не буду тут вичисляти всіх учасників цієї милої імпрези, бо не така моя сьогоднішня ціль, тим більше що Рома Турянська напевно напише про це гарно у "Свободі" і в "Нашому Житті". Моя ціль підкреслити сердечну атмосферу й старанний добір програми, а передусім широко усім подякувати!

Після програми й обіду присутні почали зголошувати свої привіти, а теж і датки на Пресовий фонд "Нашого Життя". Список подаємо нижче. Був теж дуже дотепний привіт від "сидунів столика біля кухні". Відчитала його поетка Ганя Черінь, а написаний і підписаний він був на паперовій тарілці. Ті "сидуни" льосували курячу лапку, яка осталася, і "зароблені" таким способом гроші передали на Пресовий Фонд.

Цей дотепний жарт свідчив про гарний і веселий настрій присутніх.

Збірка, яка принесла 596 дол., на тому не закінчилася, бо на адресу "НЖ" приходили дальші датки з милими листами, деякі зворушливі, як ось від "Гурту емеритів" тощо. Зголосилися теж нові передплатники. В сумі, разом із тим, що після розчислення імпрези передала Окружна Управа, зібрано 866 дол. Це не тільки фінансова підтримка, якої так дуже потребує "Наше Життя". Ця зустріч була теж для мене особисто заохотою до дальшої праці.

Моє перебування в Чикаго включало не тільки участь у тій імпрезі. Попереднього дня я була на
Докінчення на обкладинці

НАШЕ ЖИТТЯ, ЛИСТОПАД 1978

КАЛЕЙДОСКОП ЖІНОЧОГО ЖИТТЯ

УКРАЇНА

• Президент Академії Наук УРСР, академік Борис Є. Патон вручив молодим ученим і студентам медалі з преміями за кращі наукові праці в цій році в галузі природничих, технічних і гуманістичних наук. Між нагородженими були такі жінки: **Наталія М. Герасимова**, молодший науковий співробітник Інституту радіофізики і електроніки АН УРСР, була відзначена за цикл робіт "Дослідження сонця радіолокаційним методом"; **Віра Василюк** студентка 5-го курсу Львівського університету за наукову працю "Первинна структура диферентних пептидів міоглобіну бобра"; **Лариса М. Дегтярова** студентка 6-го курсу Київського політехнічного інституту за працю "Синтез і вивчення реакційної здатності дифеніл і трифенілвердазильних радикалів"; **Неля В. Прокліна** студентка Київського технологічного інституту легкої промисловости за працю "Шляхи удосконалення організації швейного виробництва об'єднання "Донбас"

• Цього року в Києві відбувся республіканський конкурс артистів-читців. Понад 270 артистів різних театрів України демонстрували на конкурсі свої досягнення. Переможцем вийшла молода артистка Київської філярмонії **Неоніла Крюкова**. У свою програму "Все про кохання" Н. Крюкова включила фрагменти із композицій за творами О. Гончара, Б. Олійника і І. Драча.

• Тріо бандуристок Українського телебачення і радіо **Світлана Петрова, Антоніна Мамченко і Алла Шутько** стали лавреатами XI Всесвітнього фестивалю молоді та студентів у Гавані. Це "солов'їне тріо" — випускники Київської консерваторії та Харківського інституту культури. Вони часто виступають на українському телебаченні та радіо. У них великий пісенний репертуар, що доповнюється новими композиціями, які для тріо творять композитори І. Шамо, О. Левицький, Н. Андрієвська та інші.

• Чемпіон СРСР серед жінок у спорті стріляння з лука є молодий лікар-стоматолог зі Львова **Валентина Ковпан**. До секції лучників Львівського медичного інституту прийшла 16-річною дівчинкою. За чотири роки занять спортом встановила два все-

УПОРЯДУВАЛА СВІТЛЯНА ЛУЦЬКА-АНДРУШКІВ

союзні рекорди. Брала участь у змаганнях в 1973 в Греноблі (Франція), де здобула срібну медаль, в 1975 р. у Швейцарії завойовує золоту і срібну медалі. У 1975 в Ашхабаді (Туркменська РСР), стала чемпіонкою VI-літньої Спартакіади народів СРСР, встановивши 4 нові рекорди. У 1976 на Олімпіаді в Монреалі завойовала срібну медаль.

• Ворошиловградська жіноча відбиванкова дружина "Іскра" — одна з найкращих в Україні. Серед трофеїв команди — Кубок володарів кубків європейських країн (Бельгія, 1976) і срібні медалі останнього чемпіонату СРСР. Капітаном дружини є **Євгенія Назаренко** майстер спорту міжнародної класи.

СРСР

• На ленінградській кіностудії "Ленфільм" приготують кінострічку про княгиню Анну Ярославну, королеву Франції. Починається вона з 1048 р. приїздом на двір Ярослава Мудрого посольства з Парижу. Роллю Анни буде грати російська артистка Олена Корнева. Режисер фільму Ігор Масленников. Консультантами картини є історики В. Мавродін та знавець стародавнього Києва П. Толочко.

АНГЛІЯ

• Лондон. У польському тижневику "Wiadomosci" (16. VII. 1978) появилася велика стаття літературознавця Йосифа Лободовського п. з. "Дві розстріляні поетки" Стаття присвячена розстріляній більшовиками Ладі Могілянській та розстріляній німцями Олені Телізі. Й. Лободовський включив низку поезій поеток, які сам переклав, мабуть вперше, на польську мову.

РУМУНІЯ

• У видавництві "Критеріон" появилася два збірники народних співанок "Ой кувала зозуленька" (1974) та "Співаночки мої любі" (1977). Ці книжки зібрала і упорядкувала **М. Шандро**. "Співаночки мої любі" містить матеріал зібраний у буковинських місцевостях Нісіпін, Ульма, Бродина, Рогожешти та ін. Збірка містить 40 балад, 28 колядок та чимало побутових і жартівливих пісень. Подано від кого, де, і коли окремі пісні були записані.

ЧИ ЖІНОЧИЙ РУХ АКТУАЛЬНИЙ В УКРАЇНСЬКОМУ СЕРЕДОВИЩІ

(З панелю XVIII Конвенції "Жіночий рух учора і сьогодні). Чи жіночий рух актуальний в українському середовищі?

Сама ця тема не повинна створювати ніяких труднощів, але сам факт, що говоримо про питання, про які нема статистик ані соціологічних праць, комплікує цю справу. Щоб приготувитися до сьогоднішнього панелю, я говорила з різними жінками, як також виготовила і розіслала запитник, який стосується справ, про які буду говорити.

Щоб здобути кращий перегляд української громади, я вислала цей запитник до кількох відділів СУА (Нью-Йорк, Ньюарк, Нью-Брансвік, Філадельфія, Чикаго), як також до деяких особистих знайомих в інших частинах США. Запитники були анонімні нескладні, часто вимагаючи відповіді так чи ні, бо я вважала, що цим способом дістану правдиві й ширі відповіді. Мої сподівання справдилися: на 60 висланих запитників мені повернули 75! Це вказує, що є зацікавлення темою, і що є потреба дискусії. Коли б ви відповідали на цей запитник тепер, чи ваші відповіді згодні з відповідями більшості українських жінок, чи будуть інші?

Ми, загалом, є жінки дуже консервативні, у нас на перше місце входить виховання дітей і домашній добробут, а лише пізніше різного роду особисті амбіції. Якщо українська жінка працює, робить це з економічних причин, щоб зміцнити фінансову базу своєї родини. Хоч фінансова база родини важлива, жінка радше була б удома з родиною, навіть як діти вже дорослі і її сталої присутності не потребують. Лише одиниці працюють для самозадоволення, чи щоб виявити себе як здібну одиницю.

Другою точкою моєї дискусії є питання дискримінації жінок в нашій громаді. Чи така дискримінація є? Поверхово виглядає, що нема. У нас шанують жінок, особливо старших віком, і всі, а зокрема чоловіки, ставляться до них увічливо. Але тут не йдеться про етикету, тільки про питання: чи український чоловік вважає, що українська жінка є йому рівна? Як виглядає ця справа в організаціях чи установах, де членство складається з жінок і чоловіків? Жінка може бути секретаркою чи культурно-освітнім референтом, але всі голови чи президенти — це чоловіки. Як приклад подаю: УККА, УНСоюз, Самопоміч, Шкільна Рада, Пласт, СУМА і багато більше. Чи немає в нас жінок калібру провідників? Чи на керівне становище кращий якийнебудь чоловік, ніж жінка?! Немає дискримінації? Призадумаймося. В родинному житті ця справа трохи інакше виглядає. Тому, що жінка-мама є постійно вдома, вона має великий, а може навіть завеликий вплив на виховання дітей та хатне господарство. В багатьох випадках жінки вважають, що українська родина є матриархальна. Чи так є насправді — тяжко сказати, це тема для довгих студій чи дискусій, на які ми тут сьогодні не маємо часу.

Дивно, що українські жінки мало поінформовані про ЕРА — пропозицію додатку до американської конституції про рівноправність. У кількох випадках сказано мені, що ЕРА це woman's lib. і тому негідний уваги. ЕРА це не woman's lib; Ера варто простудіювати. Перш за все, це пропозиція на поправку до конституції, яких уже є 26. Сама пропозиція дуже проста, там говориться що **дискримінувати людей через їх стать — незаконно**. Тому, що американська конституція надала спеціальні права чоловікам, **єдиним завданням ЕРА є законно зрівняти жінок з чоловіками**. Є різні труднощі у здійсненні ЕРА: не правильна інтерпретація пропозиції відстрашує людей від голосування за неї. Крім цього, жінок в Америці є 51 відсотків, і якщо така пропозиція перейде, то теоретично жінки можуть взяти політичний верх в Америці. Чому наша преса не інформує про ці справи своїх читачів? Чи, може, сам факт ЕРА надто прогресивний для нас? Чому українська жінка вважає, що ЕРА непотрібний і загрозливий для її добробуту?

Дві справи поставлені жіночим рухом на поле дискусії — це справа розводу і абортів. Розвід не є модерним явищем, він завжди існував, але соціально не був прийнятий. Розведена жінка була часто відсутня від свого середовища й погано трактована. Зі запитника виходить, що наші модерні українські жінки досить прогресивно ставляться до розводу й уважають, що кращий розвід, ніж нещасливе подружжя. Ця зміна в наставленні до розводу, правдоподібно, походить з факту, що розводи є дуже поширені, спеціально в молодших подружжях. Легкий легальний доступ до розводів, як також зменшений вплив церкви на молодих людей, спричинює щораз більше розводів в українських родинах. Але секуляризм не є розвинений до тої міри, щоб толерувати аборт. Ми глибоко релігійна нація, а аборт з релігійного становища є неморальний. Відповідь на це питання в запитнику йшла майже цілковито по лінії віку: старші віком жінки уважали, що сам факт абортів є неморальний, а молодші, що жінка повинна вирішувати, чи мати аборт, чи ні. На запитання, чи аборт має бути легалізований, мало хто відповів позитивно. Ніхто не ствердив, що аборт є засобом для контролю зросту населення.

Чи наші жінки є активні в суспільному житті? Деякі одиниці вважають, що їхнім обов'язком є бути активним в громадському житті, другі роблять це просто для розваги чи потреби "належати". Є активні жінки, які вкладають багато часу і праці в суспільну роботу, вони працюють по школах українознавства, в молодечих, церковних, жіночих та харитативних організаціях-установах. На жаль, мушу ствердити, що більшість наших жінок нікуди не належить і суспільно нічого не робить. Поки їхні діти є в доростаючому віці, ще можна бачити їх час від часу в україн-

Докінчення на ст. 17

ДОРОГІ ДРУЗІ! *Продовження*

Вересень був уже за дверима, наближався час українських святкувань у Римі, час концерту, на якому я мала говорити два вірші! Я мала лише один, другий мучив мене днями й ночами, я мало спала, а вдень ходила, як загублена. Все, що вночі писала, вранці кидала в кошик. Коли б можна було вбрати розпач у кольори, з мого — можна було б зробити цілу веселку!

На початку вересня приїхав до Риму син наших знайомих, Марко Павлишин. На протязі трьох днів я вдавала, що знаю Рим, але його молодечі ноги починались десь вище, ніж мої, а моя фізична витривалість кінчалась трохи нижче. Решту Риму Марко оглянув без мене! Та маю надію, що могла передати йому хоч трохи моєї любови до цього неймовірно цікавого міста, як старалась передати кожній людині, яка приїжджала до Риму.

Припадково я "відкрила" в Римі бібліотеку в інституті "орієнтале" зовсім недалеко від гостиниці. Там знайшла рідкісні українські книжки і ще більш рідкісні періодики з 1918-1920-их років. Це — просто скарб! Тут я пересиджувала годинами, перелистовуючи пожовклі від часу листки нашої минувшини і, деколи, забуваючи, що до Києва так далеко, думала, що я в Україні.

При кінці вересня почали з'їжджатись до Риму українські владики, отці, вожді народу, герої, героїні і скромні віруючі. Гостинниця переповнилась цікавими посталями, різними голосами, різними вдачами. Найбільш цікавими були, течками й паперами обтяжені, проблемами обладвані, таємничо законспіровані, на снідання, обід і вечерю спізнені, постаті Адамів і Єв., які словами Франка: "Пам'ятайте, що на тобі — мільйонів стан стоїть" уважали особистою присвятою... Як жаль, що Іван Франко, з незалежних від нього причин, не міг тоді бути в Римі... Царство йому небесне!

Наді мною були кімнати нашого владика Кир Івана Прашка і владика Ніля, біля мене мешкала п. Єва Піддубчишин, трохи далі — п. Рома Навроцька і Ярослав та Слава Стецьки, десь поблизу — п-во Миндюки і декілька отців а збоку, вгорі й напроти — решта добрих людей. І мешкав там Дон Джозеппе з Фльоренції, але про нього пізніше. Ну й скажіть мені — чи не була я в добрій опіці?...

Українські святкування в Римі почались, я б сказала, вже 28-го вересня Архидієцкою Службою Божою, яку правив Блаженніший в храмі св. Софії. Людей було так багато, що й церква і подвір'я були переповнені. Пригадалась розмова декілька тижнів раніше на "Студіоні":

— Ну, а що, як не приїдуть?

— Напевно приїдуть!

І люди приїхали! З усіх кінців світу!

1-го жовтня в "палаццо Піо" у величезній залі відбувся ювілейний концерт з нагоди 85-ліття Блаженнішого і 60-ліття його священства. Кажуть, що було понад 1. 700 людей. Я не рахувала, але вірю. Коли, з неймовірно розмашистої сцени я глянула на залю, мені здавалось, що на мене дивляться не 1.700, а принаймні півмільйона пар очей. Було трохи страшно.

Концерт тривав, може, дещо задовго (як майже всі наші концерти), але всі пісні були відспівані з усіма стрічками, всі танці витанцювані з усіма кроками — а це ж так приємно!...

Три тижні перед концертом, просидівши цілу ніч, я таки написала вірш "Рефлексії в Римі", поставивши останню крапку о 6-ій годині ранку. І хоч, говорячи цей вірш на концерті, я три рази помилилась, реакція публіки була зворушлива. Вірш розхопили представники різних часописів, і я опинилась лише з оригіналом десь у шпаргалах.

Дон Джозеппе, сивий, старий фльорентієць, який був колись капеляном італійського війська в Африці (ще за часів Муссоліні) очолює у Фльоренції радіовисильню, що пересилає радіогодини до комуністичних країн. Він високий, веселий і, може, навіть трохи смішний. Здається мені, що ніхто (включно з ним самим) не бере його занадто поважно. Він скорою ходою міряє землю замітаючи рясою небо і всміхається до цілого світу.

Після концерту, на який він був запрошений, дон Джозеппе просто "вкрав" мене зі знайомими до таксівки і повіз на "Мадонну", де зробив мені несподівану скромну гостину і запросив стати дикторкою української секції в радіовисильні Фльоренції, заповнюючи мешкання в "Кастелльо ді Саммецано", лекції італійської мови і платню. Пізніше я довідалась, що "Кастелльо ді Саммецано" (збудований на руїнах римської фортеці) вже в 800-му році вітав у своїх мурах Карла Великого, потім перейшов у власність родини Альтовіті, а в 13-му столітті став власністю Медічі. Кажуть, що це один з найгарніших замків-готелів Фльоренції. Мені не довелося його побачити.

Докінчення буде

ТІТКА АМЕРИКА

переклад Марії Струтинської

*Marie Halun Bloch: Aunt America.
New York: Atheneum 1963
Copyright 1963 by Marie Halun Bloch*

Продовження

"Я... я тільки пішла трохи пройтися", ледве вимовила Леся.

"Пройтися!" кликнула Єлена, наче ніколи не чула чогось такого божевільного.

"Тепер я мушу бігти додому" сказала Леся і нагло пустилася бігти.

Вона знала: вони дивилися тепер за нею з цікавістю, а може й з підозрою.

Вона штовхнула ворота і кинулася на лавку, задихана. З хати долітали звуки пісень і хтось грав на бандурі. Це мусів бути Антін, він бо був один з небагатьох, що мали бандуру, і вмів на ній грати, як мистець. Музика заспокоїла її трошки і незадовго вона була вже спроможна увійти досередини.

Вони ще далі сиділи довкола стола. Однак деякі люди пішли, а інші прийшли на їх місце. Марія пішла також. Леся глянула на батька. Він сміявся з чогось, що хтось саме сказав. Аня ще сиділа у нього на колінах, але тепер вона була похилена на його груди і спала. Що тато сказав би, коли б він знав, що вона, Леся, була злодієм, що вкрав ляльку?

Раптом Лесі схотілося плакати. Вона хотіла сховати на батькових грудях лице і заридати.

Помітивши Лесю, тітка Лідія простягла руки і пригорнула її міцно до себе. Леся була в розпучі. Чи була б вона це зробила, коли б знала, яку ганебну річ зробила Леся? Хоч як дуже вона цього бажала, Леся не могла тепер радіти з тітчиної чулості до неї.

Хтось присунув для Лесі кріселко і вона сіла коло тітки. Під час перерви у співах Антін, що сидів з другого боку тітки Лідії, сказав, ніжно торкаючи струни свого інструмента: "Лідіє, чи ти знаєш, що я маю в Америці сестру? Вона живе в Дітройті"

Тітка Лідія притакувала головою: вона знає.

"Чи схотіла б ти", він продовжував, "повезти листа до неї? Я вже його написав. Там нема нічого такого важливого але може ти могла б... "Він зупинився", потім продовжував: "Ми не можемо, ти знаєш, писати так, як хотіли б"

"Так, так, я розумію", сказала тітка, "як буду висилати їй листа, я сама напишу їй, що бачила тебе своїми власними очима і що..."

Антін не чекав, щоб вона скінчила. "Скажи їй", він докинув, "як ми примушені жити, як ми..." він урвав і не всмілювався говорити далі.

Тітка Лідія дивилася на його похилу голову, зі сльозами в очах.

"Не бійся нічого", вона спокійно сказала, "я знатиму, як писати"

Антін витягнув листа з кишені своєї куртки і подав його тітці. "Хай тебе Бог благословить!" сказав він.

Тітка Лідія дбайливо вклала листа у кишеню своєї сукенки. Скоро потім Антін встав, щоб відходити. Він обняв тітку Лідію, поцілував її в обидві щоки, і вийшов з хати, занадто повен почуттів, щоб висловити їх.

Один за одним, інші сідали біля тітки цього пообіддя і всередині розмови та сміху дискретно давали їй листи привітання до рідних в Америці. Вони прохали її в додаток до цих привітань написати те, чого вони не могли. Тітка Лідія приймала листи і обіцявала передати всі вісті, коли вона повернеться додому.

Нарешті, перед самим присмерком. Анастасія почала тепло загортати ще завжди сплячу дитину. Її чоловік, бачачи, що вона готується відходити, встав і сказав, моргнувши значучо: "Ну, брати мої, ми не можемо продовжувати нашого милого тут перебування, а то наш улюблений голова дістане дурну підозру, що ми готуємо тут якусь змову"

Скоро після того, як відійшов останній гість, тітка Лідія почала пакувати свою малу торбину з особистими дрібницями. Коли Леся дивилася на неї, її напав приступ паніки. Прощання було назавжди. Коли прийде час сказати "Прощавайте!" кожна з них повинна бути у згоді з собою і з тою другою. Тому було конечним, щоб Леся сказала тітці про ляльку. Інакше, назавжди залишиться між ними ця брехня.

У тій хвилині тільки Аня була в кімнаті з ними. Вона сиділа на підлозі, граючись тітчиною торбиною, яку вона відчиняла й зачиняла. Леся зідхнула. "Тіточко?" вона почала.

Тітка глянула на неї питально: "Так, кохана Лесю?"

Леся почула себе цілковито позбавлена відваги. "Напиши нам!" вона сказала. Тітка повернулася до свого пакування. "Так, очевидячки, люба моя. Я напишу листа окремо до тебе. І ти мусиш відписати. Зробиш це?"

Так воно якось вийшло, що сталася найгірша річ.

РЕПРЕЗЕНТАНТКА "НАШОГО ЖИТТЯ" НА БАЛЮ ПРЕСИ 1978

На цьогорічному балю преси "Наше Життя" репрезентувала Адріана Анастасія Роговська. Адріана відвідала редакцію нашого журналу та розказала дещо про себе. Вона є студенткою Домінканської академії, де редагує шкільну газетку. Їй 17 років. Належить до "Пласту" і є курінною 30-го куреня. Її замилювання до "пера" виявляється теж у тому, що вона є і курінною і гуртковою хронікаркою. Є новацькою виховницею. Брала участь у численних таборах, у тому теж лещетарських, новацького вишколу. Цього літа їздила на Міжкрайову пластову зустріч, яка відбулася в Алберті. Із захопленням розказує про цю зустріч, яка, крім інших цікавих вражень, дала можливість учасникам пробувати туристики у скелястих горах Алберті. Адріана має ступінь пластунки-вірлиці і тому брала участь у досить трудній, але цікавій прогулянці з повним вирядом "альпіністики" (линви тощо). Проводили їх досвідчені в цьому спорті провідники. Ночівля високо в горах в сусідстві ведмедів, була цікавим незабутнім переживанням.

Адріана управляє різні ділянки спорту — лещетарство, ковзарство, відбиванку.

Вона є довголітньою учасницею Студії мистецького слова Ліді Крушельницької. Якраз попереднього дня вона виступала в драмі "Степовий

Adriana Rohowsky will represent Our Life at the Press Ball in Philadelphia, November 4, 1978.

Адріана Роговська репрезентує "Наше Життя" на балю преси 4 листопада 1978 у Філадельфії.

гість" у ролі Євги. Брала участь у виставах "Іван Вишенський", "Дійство про кожного" Перший її виступ був у ролі потерчати та злидні в "Лісовій пісні"

Весною 1978 року закінчила Адріана курси українознавства, складаючи матуральні іспити. Літом

відбула курси в Гарварді.

Стільки про Адріану. Її мати є активною членкою 83-го Відділу СУА.

На балю преси, буде їй товаришати студент академії Норт Дам в Нью Гейвені Андрій Кизик.

ВІТАЄМО НОВУ ЧЛЕНКУ СУА

Мирослава Курман стала членкою 112 Відділу СУА, Варінгтон, Па.

УСМІХНИСЬ

Ново-одружена пара пішла до театру. В фойє чоловік починає бурмотіти: "Я не повинен був тебе слухати, коли ти мені казала перебратися в це убрання. Ти не можеш собі уявити, як то краще було б, якби я тебе не послухав."

"Не турбуйся. Це убрання тобі личить."

"Маєш рацію, але квитки на п'єсу, котра ось-ось почнеться, є в тамтім убранні."

Продовження ТІТКА АМЕРИКА

В останньому моменті, коли тітка держала її в міцних обіймах і Леся могла шепнути їй в саме вухо, навіть тоді вона не мала відваги говорити. Вона дозволила тітці відійти, не сказавши слова.

День христин, вирішила Леся, був чорним днем в її житті.

Продовження буде

Докінчення: ЧИ ЖІНОЧИЙ РУХ АКТУАЛЬНИЙ

ському середовищі, але як діти підростуть, слід за ними пропадає. На закінчення хочу підсумувати:

1. Українська жінка є сконцентрована на своїй родині, а особисті амбіції приходять на друге місце.

2. Українська жінка майже цілковито бере на себе відповідальність за виховання дітей.

3. Українська жінка, хоча живе під кінець 20-го століття, мало цікавиться справами, які є питомі нашому часові.

4. Статистично зі запитника подаю:

95% вважає, що родина в нашому середовищі є сильною одиницею;

70% вважає, що розвід є кращий, ніж нещасливе подружжя;

90% вважає, що аборт є неморальний;

5. Чи жіночий рух є актуальний в українському середовищі? Ні! Лише деякі одиниці ним цікавляться, і то лише поверхово чи теоретично, а більшість жінок ставиться до нього байдуже.

ЗАСІДАННЯ ГОЛОВНОЇ УПРАВИ СУА В НЬЮ- ЙОРКУ 14-15 ЖОВТНЯ 1978

Засідання Головної Управи СУА, які відбуваються один раз на рік є приємною нагодою до зустрічі і обміну думок. На таке засідання прибувають усі референтки та голови Окружних Управ навіть з найбільш віддалених місцевостей. На цьогорічному засіданні були присутні референтки, 9 голів Окружних Управ і голова Контрольної Комісії. Запрошено теж почесну голову СУА Лідію Бурачинську та редактора "Нашого Життя" Уляну Любович. Включно з Екзекутивою було присутніх 27 осіб.

Головною точкою нарад було узгодження і прийняття планів праці референток і голів Окружних Управ, які виготовлено згідно з резолюціями XVIII Конвенції СУА, а відтак ухвалення різних додаткових рішень потрібних для справного діяння організації. Треба було теж звернути увагу на різні проблеми, з якими зустрічається організація у своїй праці.

До відома членок СУА подаємо кілька важливих постанов а також проблематику наголошену на засіданні.

1. Голова Управа кооптувала Марію Томоруг на четверту заступницю голови СУА на місце Олі Ставничої, яка з особистих причин зреклася того посту ще у липні 1978.

2. Постановлено звільнити Відділи від річної оплати до Головної Управи від членок, які вступають до Відділу в другій половині року.

3. З огляду на те, що багато членок у своїх заповітах (тестаментях) залишають або плянують залишити майно для Союзу Українок Америки, постановлено:

а. Всіми записами, без огляду на те, чи вони залишені для СУА чи для Округи або Відділу СУА, диспонує Головна Управа СУА.

б. Із записів, що були призначені на спеціальні цілі, твориться окрему фундацію, якої управа буде розділювати фонди згідно з волею спадко-

давців. Стипендії, нагороди, допомоги і т. п. будуть уділювані на підставі конкурсів, проголошених у пресі.

в. Головою Фундації є кожночасна голова СУА. Коли у записі був поданий Відділ або Округа СУА, голова Відділу або Округи має право голосу при уділенні стипендій, нагород і т. п. з того запису.

4. З огляду на розвиток організації, у деяких округах є відосередня тенденція творити окремі корпорації для переведення різних дій. Тому постановлено, що на створення корпорації з ініціативи Відділу чи Округи СУА потрібна згода Головної Управи СУА. Зміна цілей корпорації може бути переведена лише за попередньою згодою Головної Управи СУА.

5. Рішено перевести серед наших членок та громадянства збірку фотографій, які відзеркаляють життя нашого поселення в Америці.

6. Запрошено д-р Софію Сивак на дорадницю у справах отримування державних і приватних дотацій, а теж на дорадницю для збереження архівів.

Під час засідання наспіла вістка про переїзд Надії Світличної з синами до Риму. Постановлено вислати їй грошову допомогу та розписати збірку серед членок СУА для допомоги Н. Світличній. Постановлено теж вислати їй привітальну телеграму.

З важливіших напрямних, які були передискутовані на засіданні слід відмітити поручення для Окружних Управ і Відділів:

В організаційній ділянці: посилити акцію приєднування вільних членок.

У виховній ділянці: слідкувати за акціями Міжнародного Року Дитини на місцях та включитися у працю Крайового (українського) Року Дитини; — проводити регулярні зустрічі дітей родин, що живуть у розпорошенні в околицях віддалених від українських центрів; — посилити розбудову світличок добираючи вишколених садівничок.

У культурно-освітній ділянці: плекати українську мову, як один із засобів збереження української ідентичності; — розвивати серед членства зацікавлення і ознайомлення з проблемами сучасної України а також і ознайомлення з історією української еміграції в Америці; —ознайомити членок СУА з Декадою Поступу Жінки та впроваджувати в життя ті її постанови, що є корисні для українського жіноцтва; — творити гуртки книголюбів та книгоклуби.

У ділянці зв'язків: поручається Окружним Управам і Відділам слідкувати за акціями Декади Поступу Жінки на терені Америки та брати участь у таких акціях, які є корисні для української жінки; утримувати контакт із етнічними жіночими організаціями; з нагоди Міжнародного Року Дитини постановлено видати інформацію про долю української дитини на рідних землях.

У ділянці Суспільної опіки: Відділи повинні розшукати серед своїх членок жінок, які працюють у різних ділянках суспільної опіки та зможуть за спеціалізацією, допомагати потребуючим і старшим особам.

У пресовій ділянці: поручається подбати про те, щоб "Вісті з Централі" були перерахунані **у голос** на засіданнях Відділів; у порозумінні з культурно-освітньою референткою подбати про те, щоб цікаві статті публіковані у "Нашому Житті" були перерахунані **у голос** на засіданнях Відділів та продискутовані; проситись Відділи передплачувати "Наше Життя" для наших жінок що живуть у Південній Америці; Відділи повинні передплачувати "Українку в Світі", орган СФУЖО для того щоб утримати зв'язок із жіночими українськими організаціями світу.

У мистецькій ділянці: окрему увагу присвячено плеканню українського народного мистецтва у його чистій формі. Доручено розглянути можливості створення окремої комісії для реєстрації вартісних мистецьких об'єктів, що є тепер власністю приватних осіб, та подбати щоб вони були згодом подаровані для Українського Музею у Нью-Йорку.

Олена Процюк
пресова референтка СУА

**СКЛАДАЙТЕ ДАТКИ НА
ПРЕСОВИЙ ФОНД
"НАШОГО ЖИТТЯ"**

НАШЕ ЖИТТЯ, ЛИСТОПАД 1978

Світова Федерація Українських Жіночих Організацій

ТРИДЦЯТИЙ РІК ВИДАННЯ

ЛИСТОПАД

ЧИСЛО ДЕСЯТЕ

НАША ЄДНІСТЬ

Це поняття входило в склад нашого гасла III Конгресу СФУЖО. У нашій напрямній "Наша єдність, праця і молитва — для нескореної України" ми це поставили на першому місці. У ньому криється чинник незмірної ваги. Єдність — це рушійна сила кожного змагання. При наявності того навіть малий рух може перемогти, а при розбитті великий рух — заломиться. Чи не маємо безліч доказів на те впродовж нашої історії?

Тому ми дбаємо передусім про нашу єдність. Зустрічі, порозуміння, спільні завдання, спільні успіхи скріплюють це почуття. Нелегко досягти того при нашому розвиненому індивідуалізмі. Кожна жіноча організація має свою окрему історію, свою власну програму. Якось так складається, що працівники, задивлені у свою мету, не помічають тих, що діють поруч, що йдуть до тієї ж мети іншим шляхом. У висліді не знають себе взаємно, а це вже перший крок до надшерблення тієї єдності, що її наш жіночий рух так дуже потребує.

Великою маніфестацією нашої єдності був власне III Конгрес СФУЖО. Ми мали на ньому представниць різних країн, українок різного віровизнання, різного походження, різної державної приналежності. А ми зустрілись наче рідні і визнали ті самі ідеали, до яких прямуємо. Те саме станеться в часі Світової Сесії СФУЖО напередодні III Конгресу СКВУ у Нью-Йорку. Хоч у меншому масштабі,

проте з такою ж вірою і запалом ми станемо "в обороні жінки й дитини" в Україні. Це було гаслом нашої Сесії, яке всі присутні вдячно сприйняли.

Великі події нашого організованого життя нас поривають. Ми забуваємо тоді про наше відокремлення, про наш відмінний шлях, ми відчуваємо себе частиною одного великого змагання. І ця заява пливе зі щирого серця, з глибини нашого переконання.

Але наша єдність не сміє бути тільки декларацією. Ми не повинні пам'ятати про неї тільки в святкову хвилину. Нам потрібна вона також у буднях громадської роботи, коли в виразній і дружності до нашої посестри з іншої організації даємо доказ нашого вироблення.

Отакі міркування насуваються коли відзначаємо 30-ліття заснування СФУЖО. Саме в листопаді припадають роковини того чину, що пов'язав наше жіноцтво оцим організаційним вузлом. І хоч у цій єдності ми перебули разом уже 30 років, проте все далі треба працювати й плекати оте почуття. Тільки воно може дати нам відчуття сили, певність успіху і задоволення з пройденого шляху.

Першим кроком до того буде відзначення 30-ліття СФУЖО. Світова Сесія СФУЖО дала нам новий поштовх, насвітлюючи наш 30-літній шлях. А допоможуть це закріпити дальші зустрічі, сходуни чи дискусійні вечори.

30-ліття СУ АРГЕНТИНИ

Дня 23 липня 1978 р. Союз Українок Аргентини відзначив свій 30-літній шлях урочистою імпрезою. Відкрила її молитвою О. Бандура, заступниця голови, вступне слово виголосила Ніна Онацька, довголітня голова СУА, а про перебіг 30-літньої праці розказала теперішня голова Євгенія Іваник. Культурно-освітня референтка О. Сасик відчитала привіти, що наспіли. Слїдувала мистецька програма. У другій частині програми виступили молоді членки-професіоналістки Христина Агрес, д-р Софія Хам і мгр. Маруся Литвин. Тому що вшанування відбулося напередодні свята кн.

Ольги, патронки СУА, голова Євгенія Іваник привітала всіх присутніх Ольг і обдарувала їх китичками фіялок. Свято пройшло в дуже приємній атмосфері.

КУРС НАРОДНЬОГО ВБРАННЯ

Окружна Управа Союзу Українок Америки у Філадельфії задумала улаштувати курс пізнання і вивчення різних типів народнього вбрання. Цей курс запланований на цілу зиму (20 лекцій). Передбачений огляд 7 типів народнього вбрання (14 лекцій), а з тим разом, пізніше, і різні вишивкові стіби, якими воно прикрашене. Дня 16 жовтня відбулася вступна лекція, під

час якої промовляли: Стефанія Пушкар "Вступні відомості до пізнання народнього вбрання", проф. Петро Мегик "Український одяг і його орнамент" і Лідія Бурачинська "Народня творчість під теперішню пору в Україні."

ОСОБИСТЕ

Нашій кандидатці Балю Української Преси (1975) д-р Марії Олександрі Стефанишин складаємо щирі побажання з нагоди її вінчання з д-ром Андрієм Євгеном Стецьковим, що відбулося 28 жовтня ц. р. у Філадельфії.

Редакція "Вістей СФУЖО"

ВІДЗНАЧЕННЯ УКРАЇНКИ

Марта Зибачинська

Недавно через українську пресу в Австралії перейшла вістка про відзначення **Марти Зибачинської**, члена Української Шкільної Ради, медалею Бритійської імперії. Це вона отримала за віддану громадську працю в освітній ділянці.

Її праця проходила в кількох напрямках. Найперше вона стала змагатись за призначення українських шкіл урядовими чинниками в Новій Півд. Валії. Донедавна для них не було урядових фондів і свідоцтво їх не було признане при доступі до університетських студій. М. Зибачинська працювала впродовж семи літ в Об'єднанні Українських Громад НПВ і в Українській Шкільній Раді НПВ з окремим призначенням — визнання української мови й культури в австралійських чинників. Це була напружена праця, що забрала багато часу і сил. Постійні заходи в Міністерстві Освіти, переговори з Федерацією Вчителів НПВ, з відділом етнічних справ у департаменті прем'єра і Радою Етнічних Спільнот НПВ, де вона є членом Екзекутиви — були етапами її праці. У висліді у 1976 р. наділено наші школи невеликою субсидією, яка від того часу кожного року збільшувалась.

На тому дія М. Зибачинської не закінчилась. Їй удалось здобути призначення української мови в свідоцтвах "вищих шкіл", що потвердив міністер освіти 6 жовтня 1977 р. Завдяки її зусиллям студенти могли зголосуватись до матрикаляційних іспитів з української мови в Сіднейському університеті у 1975 р. Створено

курс української мови в тому ж університеті, а М. Зибачинська далі дбала про координування його.

На початку 1977 р. М. Зибачинську наділено срібною ювілейною медалею з нагоди срібного ювілею королеви. Знов 18 червня 1978 р. вшановано її з нагоди дня уродин королеви медалею Бритійської Імперії за її працю й осяги в ділянці етнічної освіти.

ВІДЗНАЧЕННЯ 30-ліття в АНГЛІЇ

Організація Українських Жінок Вел. Британії запланувала 2-денну Конференцію 9, 10 грудня ц. р., яка відбудеться в Лондоні. У програмі Конференції передбачене відзначення 30-ліття ОУЖ, пов'язане з 30-літтям від заснування СФУЖО. Учасниці Конференції оглянуть також Лондон, щоб запізнатися з історичними місцями цієї столиці.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

З великим жалем повідомляємо все організоване жіноцтво, що 26 вересня ц. р. відійшла у вічність наша заступниця голови в Європі

бл. п. Валентина Воропай.

Народилася 18 серпня 1917 р. в родині Бондаренків на Одещині. Середню освіту закінчила 1936 р., а історичний факультет одеського університету в 1941 р. По закінченні університету її післали вчителювати в середній школі на далекій півночі (Архангельськ). Та це не тривало довго. Прибувши в Україну, вона залишилась тут, а в 1943 р. вийшла на еміграцію. Перебуваючи в таборі зголосилася на виїзд до Англії у 1948 р. Тут удалось їй завершити свою освіту в Лондонському університеті. Працювала, як викладач слов'янських мов у військовій школі (1952 - 55). У 1959 р. вона стала магістром славистики. Працювала в Національній Центральній Бібліотеці, а від 1961 р. в Національній Бібліотеці Наук і Технології.

Прибувши до Англії стала членкою Організації Українських Жінок, де незабаром увійшла до Головної Управи. У 1964 р. вибрано її заступницею голови СФУЖО в Європі та представницею професіоналісток від ОУЖ ВБ в Комісії СФУЖО. Як заступниця голови СФУЖО вона старалась увійти в контакт із кожною складовою організацією в Європі, цікавилась її програмою й осягами. У 1967 р. прибула на Першу Світову

В ОБОРОНІ ЖІНОК ПОЛІТ-В'ЯЗНІВ

Крізь сторінки нашої преси перейшла вістка про те, що Емілія Ільїна, кол. в'язень советських концтаборів, виступає в країнах Європи в обороні наших жінок — в'язнів. Вона описує стан здоров'я Оксани Попович і Ірини Сенік, які відбувають тепер поновний засуд, маючи перед тим по 10 років каторги за сталінських часів. Обидві жінки важко хворі. Звільнені Ірина Стасів-Калинець і Стефанія Шабатура живуть тепер на засланні приневолені до тяжкої фізичної роботи у суворому сибірському кліматі.

Освідомлювання громадської думки про кривду українських жінок-в'язнів є дуже важливим моментом їх оборони. В тому напрямку Емілія Ільїна проробила певну роботу й її слід було б підтримувати в тому.

Сесію СФУЖО напередодні 1 Конгресу СКВУ. Тут вона виголосила дбайливо опрацьовану доповідь п. н. "Українська жінка на рідних землях", яка вказала на духові прямування українського жіноцтва. Пізніше взяла участь у зустрічі з українським громадянством у Філядельфії і промовила до нього також із радіостанції ім. В. Блавацького. Повернувшись додому вона мала нагоду зреферувати членству ОУЖ Англії перебіг Першої Світової Сесії разом із головою А. Остап'юк. Далі В. Воропай взяла участь у двох європейських Конференціях СФУЖО, а саме у 1970 р. у Мюнхені і у 1973 р. у Манчестері. Під час обох Конференцій звітувала зі своєї праці і частинно провадила наради. Слабке здоров'я не дозволило їй вибратись на III Конгрес СФУЖО. Але вона охоче погодилась допомогти референтурі студій підсоветського життя, яку очолила Слава Драбат із Лондону. Працюючи в слов'янському відділі Національної Бібліотеки бл. п. В. Воропай мала доступ до різних матеріалів і могла опрацювати не одну тему. Почала збирати бібліографію і обіцяла, що з хвилиною, коли вийде на пенсію, а це мало статися на початку 1979 р., вона зможе цілковито тому присвятитись. Та не судилось їй взятись за те. Невблаганна смерть перервала нитку її життя 26 вересня 1978 р. Осиротила чоловіка д-ра Олексу Воропай і полишила у смутку членок наших складових організацій в Європі. Представниці Гуртків ОУЖ провели її в останню дорогу. **Вічна їй пам'ять!**

OUR LIFE

MONTHLY, published by Ukrainian National Women's League of America

Vol XXXV

NOVEMBER 1978

NO 10

BY OLHA HNATEYKO

UKRAINIAN COMMUNITY ORGANIZATIONS: TIME FOR A CHANGE

One goal of every Ukrainian organization is the same — to preserve Ukrainian identity. And each organization designs a program of activity based on current circumstances such as community needs, social and political trends, and interests and needs of the membership.

For example, in the 1950's the attitude of American society toward ethnic groups was not favorable, contacts with American society were few. Families lived close to Ukrainian churches, Ukrainian Saturday school teachers were plentiful, community activists were many. Ukrainian language prevailed and assimilation seemed very remote. The programs of community organizations were based on the realities of those times.

Every organization's program must be based on existing reality. The UNWLA has perhaps been one of the most successful organizations in recent years because, according to I. Rozankowsky, "UNWLA members were saved from the process of assimilation" and in this way their children — one more generation of Ukrainians — were saved from assimilation.

But the situation has changed in the last twenty years. Ukrainians are no longer staying within the community. Many young people are scattered all over the country and the frequency of mixed marriages has reached alarming proportions. Knowledge of Ukrainian language and culture and a desire to cultivate Ukrainianism has declined and this is causing anxiety among

Ukrainian community leaders.

Up to now our organization has not had great obstacles, but the 1970's will be different. Although there are more professional women, fewer speak Ukrainian and fewer show an interest in Ukrainian community life.

It is true that Ukrainian courses have been established in universities. And that our youth actively defends human rights in Ukraine. But these are the minority, the exceptions.

We are beginning to feel the need for a "new Ukrainian individual" who would be able to speak, read and write Ukrainian, be aware of the contemporary political and social conditions in Ukraine and the U. S., and be interested in developing Ukrainianism further.

In Ukraine there have arisen these "new Ukrainian individuals" who, might serve as models in our program to mold similar individuals in this country.

Such a program must be result of a wide-ranging discussion and well thought-out processes, not just a response to resolutions at a general meeting. We must consider what results such programs will bring in the future, not just today.

There is a sincere desire within us to preserve our Ukrainianism — it needs only to be rekindled.

condensed and translated by A. H. S.

UKRAINIAN WOMEN AND "THE MOVEMENT"

by Halyna Kutko

The following talk was given by Ms. Kutko at the 18th Convention of UNWLA in New York City in May 1978. *Our Life* encourages all its Ukrainian women readers to fill out and send in to us the attached questionnaire, developed and used by Ms. Kutko in her research for her talk.

IN THE INTEREST OF GREATER OBJECTIVITY, PLEASE FILL OUT THE QUESTIONNAIRE (p.12) FIRST, THEN CONTINUE READING THE ARTICLE BELOW.

"Is the Women's Movement a real issue in the Ukrainian community today? This is the topic of my talk. The theme itself should not present any problems, but the fact that we are discussing current matters about which there are no official statistics or sociological works, complicates things a little.

To prepare myself for today's panel and to get a

better cross-section of Ukrainian women's views, I spoke with various women and also prepared and sent out a questionnaire to several branches of UNWLA (N.Y., Newark, New Brunswick, Philadelphia, Chicago) and to personal acquaintances in other parts of the U.S.

Although only 60 questionnaires were sent out, 75 were returned to me (some obviously xeroxed!) and became the basis for the talk I will give today. Such an extraordinary response shows that there is a great deal of interest in the topic and that women are eager to share their thoughts. An important consideration is that the questionnaire is anonymous, that is, respondents are not asked to give their names. Also, the questions are simple — mostly multiple choice, or requiring only a "yes" or "no" answer. Such an approach, I felt, would encourage a direct and honest response.

As you listen to my talk today, ask yourself whether

UNWLA WELCOMES NADYA SVITLYCHNY AND HER SONS IN THE FREE WORLD

On October 15, 1978, during the yearly conference of the UNWLA National Board, the news broke about Nadya Svitlychna's arrival in Rome. Those present reacted with joyful enthusiasm and immediately resolved to send Mrs. Svitlychna a telegram of greetings which is translated below:

Dear Mrs. Svitlychna!

We women gathered in UNWLA greet you upon your arrival in the free world and assure you of our friendship and readiness to support you in the future. May God bless you and yours,

UNWLA

The telegram was sent to Rome, where Nadya Svitlychna is staying at the pension of the Church of Sts. Serhij and Vakch. The following day the UNWLA was informed that she received the greeting and expressed heartfelt thanks.

In addition to sending the telegram, participants of the conference unanimously decided to assist Mrs. Svitlychna financially. News of the greeting and the support of Nadya Svitlychna was transmitted to Ukraine on radio "Svoboda" the next day.

your views would correspond to those of the majority of women, or would they be different?

The results of the questionnaire show that, in general, we Ukrainian women are very conservative. Child-rearing and the family's well-being are the first priority, and various personal ambitions occupy only a secondary place. If a Ukrainian woman works, she does so for economic reasons, to change the economic foundation of her family. But she would rather be home with her family, even when the children are already grown and no longer require her continual presence. The women who work just for self-satisfaction, or to express themselves as talented individuals are very few.

DISCRIMINATION

Next is the question of discrimination against women in our community. Does such discrimination exist? Superficially, it would appear that it does not. Women, especially older women, are respected and everyone, (especially men) treats them very politely. But here we are not interested in etiquette. Here we are asking the question: "Does the Ukrainian man regard the Ukrainian woman as his equal?" How do matters stand in organizations where membership is composed of both men and women?

In community organizations, women can be secretaries or social-cultural affairs chairpersons, but all the chairmen or presidents are men. As examples, let us take UCCA, UNA, Self-Reliance, UCCA Educational Council, Plast, SUMA and many more. Are there no women among us with leadership qualities? Or is any man at all better than a woman leader? No discrimination?! Think about it.

YOU'RE A PERSON VASYL SYMONENKO

You know that you're a person;
You know this; or do you not?
Your smile is unique,
Your pain is unique,
Your eyes — only you have got.

Tomorrow you'll be here no longer;
No more on this earth will you be.
Others will walk
And will love and will talk,
Others — much better, much eviler than we.

Today all is here just waiting:
The meadows and lakes and the unbounded steppe.
And to live you must rush,
To love you must rush.
Hurry up, wake up, don't sleep.

For on earth you are still — a person.
And whether you like it or not,
Your smile is unique,
Your pain is unique,
Your eyes — only you have got.

Translated by Andriy M. Fr. Chirowsky
(Granite Obelisks "Svoboda")

FAMILY

In the family circle, it is a slightly different matter. Because a woman as mother is always home, she has a great influence (perhaps too great) on raising children and managing the household. Many women regard the Ukrainian family as matriarchal. Whether this is really so is hard to say. It is something that merits a lengthy discussion, for which we have no time today.

ERA

It is strange that Ukrainian women are poorly informed about the proposed Equal Rights Amendment (E.R.A.) to the U.S. Constitution, dealing with legal equality of men and women. Some Ukrainian women in their answers to me said that "ERA is 'women's lib' and is therefore unworthy of our attention." I say ERA is *not* just 'women's lib' and *is* worthy of careful study.

First of all, it is a proposal for an amendment to the Constitution, of which there are already twenty-six. The proposal itself is very simple: it talks about the *illegal discrimination against people because of their sex*. Because the U.S. Constitution has given special rights to men, the only goal of ERA is to legally equalize the rights of men and women.

There are various problems with the passage of ERA: improper interpretation of the proposed amendment intimidates people, and keeps them from voting in favor of it. Also, since 51% of the U. S. population is female, passage of the amendment could mean that, theoretically at least, women might gain a political edge in the country.

Why does the Ukrainian press not inform its readers

July 5, 1978

VIEWS & NEWS IN WOMAN'S WORLD

Ukrainian National Women's League Inc.
Our Life

Dear Madam:

I am enclosing herein a check for \$50.00 to the "Our Life" fund because it is one publication that the "honorary members" of our branch 28 enjoy as much as the members.

Perhaps you are wondering who the "honorary members", are? In branch 28 we have so many dedicated members that the husbands and fathers of these members are also a part of our branch and there isn't a program or a Christmas party that they don't take part in. I will not try to mention all of them, but we do have the former president of Shevchenko Scientific Society as one of them.

I would like to have this donation of \$50.00 be in memory of three of our late "honorary members", Dr. Elias Karapinka, Eng. George Mussakowsky, and my dad William Dubas.

God Bless you and keep up the good work. I'm so proud that I'm Ukrainian and I belong.

Sincerely,

Anne Dubas

American homilies about the American family are almost as common as the American family itself. Nevertheless, the fondness for rhetoric about the sanctity of the family should not be mistaken for a genuine concern about the issues and problems centering around this societal unit. More often than not, "family" is merely another nomenclature for consumer unit — as in "When you Sarah Lee love your family, they'll Sarah Lee love you back."

Most industrialized countries have what can be called a family policy; for example, Sweden has state-supported child care plus parental leaves from work for women and men, allowing both parents to participate in raising their children. Many nations have family allowances: for every child born, a family receives a given sum of money; in this way, big families are protected from being too poor and a higher birthrate is encouraged.

The United States has no overt, comprehensive family policy. What we do have, instead, are policies which favor one sort of family over another, depending upon the biases of legislators who formulate our laws. Moreover, legislation is passed without preassessment of its ongoing impact on families throughout the United States.

The Social Security System provides an excellent case in

of these matters? Perhaps just the idea of ERA is too progressive for us? Why does the Ukrainian woman feel that ERA is unnecessary and threatening to her well-being?

DIVORCE

Two topics which were brought forward for discussion by the women's movement are divorce and abortion. Divorce is not a modern phenomenon. It always existed, but was not socially accepted. A divorced woman was often ostracized by her society. From our questionnaire, it appears that today our Ukrainian women have a rather progressive view of divorce: they feel that divorce is preferable to an unhappy marriage.

This change in attitude toward divorce probably stems from the fact that divorces are very widespread, especially among young couples. Easy legal access to divorce and the decreased influence of the church on young people bring about more and more divorces among Ukrainian families.

ABORTION

But secularism is not so extensive as to tolerate abortion. We are a deeply religious nation, and abortion from a religious point of view is immoral. In my survey, answers to the question on abortion could be broken down by age of the respondents: older women felt that abortion itself is immoral, while younger women felt that the woman herself should decide whether or not to have an abortion. Very few women felt that abortion should be legalized. No one chose the answer: "abortion is a means of population control."

ACTIVISM

Are our Ukrainian women active in community life? Some individuals feel that it is their duty to be active, others are active for social reasons or out of need "to belong." Yes, there are active women who put in a great deal of time and effort into community work: in Ukrainian-language schools, youth, church, women's and charitable organizations. Unfortunately, I must say that the majority of our women do not belong to any organization and do no community work. While their children are growing, you can see the mothers from time to time in Ukrainian circles, but when the children are grown, the mothers disappear and leave no trace.

SUMMARY

In conclusion, I would like to summarize:

1. The Ukrainian woman concentrates on her family; her personal ambitions are secondary.
2. The Ukrainian woman takes upon herself the total responsibility for child-rearing.
3. The Ukrainian woman, although living at the end of the 20th century, shows little interest in the movements which are a hallmark of our time.
4. Here are some of the statistics from the questionnaire: 95% feel that the family is a strong unity in our society; 70% feel that divorce is preferable to an unhappy marriage; 90% feel that abortion is immoral.
5. "Is the women's movement alive in the Ukrainian community today?" Absolutely not! Only certain individuals are interested in it, and just superficially or theoretically at that. The majority of Ukrainian women, however, shows no interest in it.

Translated by A. H. Sawyckyj

point. The laws which mandated this government-run pension system were passed during an era when women were regarded to be nonwage-earning dependents of their husbands. However, the dominant pattern today is the two-earner family. Despite this fact of life, the outdated Social Security system does nothing less than discriminate against such couples by reducing the benefits they receive by as much as 50%. That is, in rough figures: if one spouse earns \$12,000 and the other nothing, they are entitled to \$6,000 a year in Social Security; while if each spouse earns \$6,000, they will retire on about \$3,000 annually.

Currently, much attention is being turned toward family-impact assessments of government policies. During his presidential campaign, Carter promised to respond to the needs of American families and to hold a White House Conference on Families during his tenure. The conference was originally scheduled for December, 1979.

Only too soon the new administration realized that it had a hot political potato on its hands. What had started as a nice, quiet and apolitical operation suddenly grew into a major, potentially explosive controversy. The trouble began with heated debates about the very title for the conference. Conservative groups insisted upon calling the planned event "White House Conference on The Family" — for, in their estimation, only the one-wage-earner, two-parents-with-children unit constituted a real family. Their opposition felt "White House Conference on Families," the original choice, was more appropriate — given the varied composition of families, from female — headed households to adults living with elderly and dependent parents under one roof.

The good fight continued when Joseph Califano, Jr., appointed Patsy Fleming as director of the conference. A divorced woman with 3 teenaged sons, Fleming was formerly a Special Assistant to the Secretary of HEW. The Board of Advisors to the conference — composed of specialists in the fields of social planning and the family — found the appointment of Fleming a good choice. Not only was she a woman whose competence in the area was unquestioned, but her situation as head of household was very characteristic of a great number of American families.

Others were far from pleased. Strongest among the critics were the leaders of the National Conference of Catholic Charities. Reverend Anthony Greeley called the Fleming appointment "incredible ineptness." He was outraged that a divorced woman should head a conference on "the family." As pressure on the administration mounted, Fleming was forced to resign and the conference was postponed until 1981 — well after the next presidential election.

What can one make of this situation and the implications which issue from it? Well, for one thing, one can look to the statements of President Carter for some insight. When he spoke on the topic of family-related problems, he said: "American families confront growing problems. Two out of five marriages now end in divorce. One child in eight is born outside of marriage." Clearly, for Carter, the "pressures on the family" are perceived as pressures on *marriage*.

On the other hand, Vice-President Mondale — who as a senator served as chair of the Subcommittee on Children and Youth — had this to say about family pressures: "Juvenile crime is on the rise. The rate of illegitimacy has more than doubled in the past three decades (among, we might add, teenaged girls between the ages of 12 and 18). Suicide is a leading cause of

ATTENTION CONTRIBUTORS TO THE UKRAINIAN MUSEUM IN NEW YORK!

**PLEASE NOTE THAT ANY CONTRIBUTION
MADE AFTER JUNE 12, 1977 MAY BE
DEDUCTED WHEN FILING YOUR NEXT INCOME
TAX RETURN. THE NUMBER TO USE IS
#13820916 EO-M-78-EO-708.**

---

death among young people. And at least as many as 200,000 children are physically abused by their parents or guardians every year."

There is no doubt that family policy issues, like any other policy questions, depend upon the assigning of priority to certain aspects of a problem. Thus, if one is on "the family" side of the argument, the rising divorce rate is a far more calamitous tragedy than the across-the-board low-level incomes of households headed by women. In point of fact, the two-parent, one-wage-earner unit is often used as a cudgel to beat down women seeking positions in the labor market. The name of this tune is that, given the limited number of jobs, women should stay at home and not take work away from somebody's father and husband. Needless to say, the singers of this song totally ignore the fact that many children, as well as other family members, depend on a female bread-winner for their support.

The disagreement between "the family" and "families" factions is not one of semantics. Real life issues are at stake. For example, some people feel that women work outside the home because they do not love their families enough; others believe women take on the double role of wage-earner and housewife because they love their families so much that they want to provide them with a better standard of living. Depending on one's point of view, family policymaking decisions would be slanted in very, very different ways.

To take another example, there are those who insist that a child needs to have its mother at home — even when the child is in school. There are those who would argue that better parenting requires more fathering, and not more mothering. These different opinions might lead the first person to oppose such legislation as the ERA and the second to support swing-shifts, flexi-time and the 4-day work week for all employees, regardless of sex.

As far as the proposed White House Conference on Families The Family is concerned, it is most difficult to predict what conclusions will be reached, at least as yet. After all, the way things have been going, there may be a different family in the White House come 1981.

ПОШУКУЄ БРАТА!

Ганя Савчак, роджена в Творниці почта Затварниця, пов. Ліско, воєв. Ряшів, шукає брата Івана 1923 р. родженого в тому ж селі. Вийхав він до Німеччини на роботу в 1940 р. і досі не дав ніякої вістки.

Просимо тих, хто знав би про місце його замешкання, або про його долю, прислати вістку на адресу редакції "Нашого Життя".

Our Life
108 Second Ave.
New York N.Y. 10003

Рисувала
Марійка Винницька

РУШНИК З УКРАЇНИ

В Україні тепер виконують гарні невеликі рушники, що можуть служити для обрядових або декоративних цілей. Обрядові — це обведення ікони, як воно було у нас старовинним звичаєм, або пов'язання рук молодят, коли в часі вінчання священник обводив їх довкруги престола.

А декоративна ціль? Завжди можна прикрасити ним портрет дорогої нам людини чи повісити самий рушник для декорації, як уже ми подавали в нашому журналі.

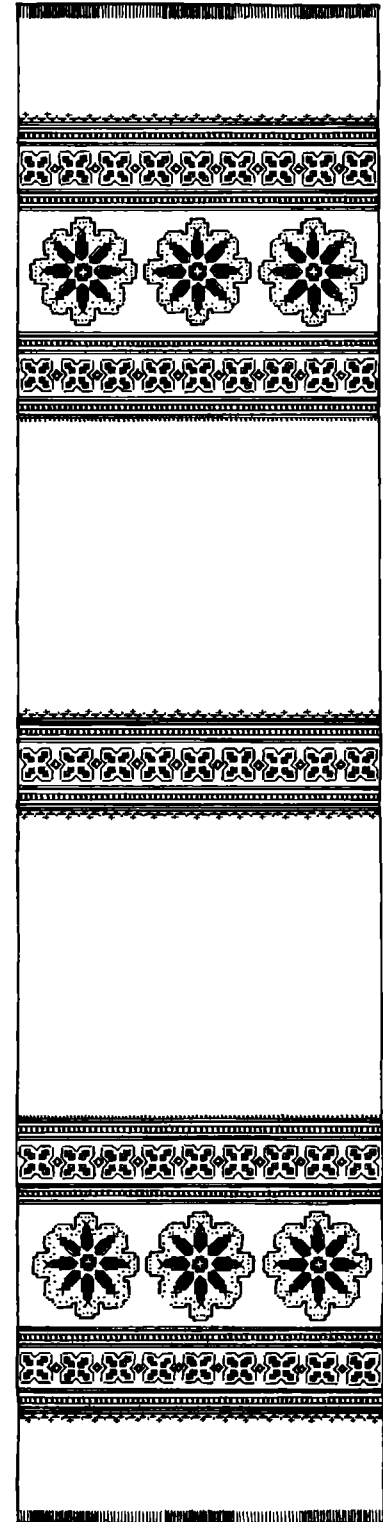
Недавно такий рушник знайшов свою дорогу з України до нас. Його дістала п-і Гаджера з України і передала його 74 Відділові СУА. А 19 серпня ц.р. під час відзначення Лідії Бурачинської "Жінкою Року" голова Відділу Олена Турула вручила цей рушник відзначеній. Це було для неї милою несподіванкою. А тепер "Наше Життя" може поділитись цим виробом народнього мистецтва із своїми читачками.

Виконання рушника

Розмір і матеріал. Розмір рушника — 46 інчів довжини, а 10 і пів інчів ширини. Матеріал: тонке фабричне полотно кремової краски.

Опис вишивки. Як бачимо на рисунку, поле рушника п'ять разів пронизане поперечно тяглим, 3 інчі широким узором. Цей тяглий взір приміщений двічі з обох країв у відступі 2 інчі від краю. Поміж обома тяглими взорами є вільний простір (3 інчі) на вміщення трьох круглих мотивів. Ці мотиви — це стилізована восьмикутна зірка в обрамуванні. Останній тяглий взір (п'ятий) вміщений по середині рушника. Вишивка виконана хрестиками у двох кольорах, чорному ч. 310 й червоному ч. 321.

Викінчення рушника. Вузкий край рушника викінчений чорно-червоною обміткою. Довші краї рушника підложені білою тасьмою і пришиті невидним стібом.

НА СТИПЕНДІЙНУ АКЦІЮ

По 300.00 дол.

Михайло і Анастасія Пирські, Нью Йорк

По 200.00 дол.:

Роман Куціль, Рочестер, Тетяна Шутер, Рочестер (202.00 дол.), Українська Студентська Громада ім. Григорія Сковороди при Ратгерському Університеті.

По 180.00 дол.:

86 Відділ СУА, Ньюарк

По 100.00 дол.:

Н. Н., Парма, Огайо

По 75.00 дол.:

Марія Тхір, через 89 Від. СУА, Кергонксон (доповнення стип. 78),

ВПЛАТИЛИ У ВЕРЕСНІ 1978

Богдан і Ольга Козаки, Сілвер Спрінг, (Доповнення стип. 1978)

По 35.00 дол.:

Лідія Придаткевич, Овенсборо

По 25.00 дол.:

Марія Крижанівська, Рочестер

Разом 1.392.00 дол.

Ірена Качанівська

Головна Управа СУА повідомляє, що секретаріят СУА приймає замовлення на прапори СУА. Ціна 400.00 дол. Прапори є двосторонні, виготовлені із синього і жовтого шовків. Написи виконані двома мовами, — українською та англійською.

НАШЕ ХАРЧУВАННЯ

ЛУКІЯ ГРИЦІВ

ЗАЦУКРОВАНІ ОВОЧІ

Зближається сезон трьох традиційних зимових свят: День Подяки, Новий Рік і Різдво. На полицях харчових крамниць з'являються зацукровані овочі а саме вишні, ананаси, шкірка з помаранчі, цитрини, мельона; все це осібно або змішане у прозорих пластикових коробках. Чекають вони своєї черги щоб потрапити в овочевий корж, а з ним на святковий стіл, майже кожної американської родини.

ТЕМНИЙ ОВОЧЕВИЙ КОРЖ

- 20 унцій (oz) мішаних зацукрованих овочів
- 8 унцій (oz) зацукрованих вишень
- 6 унцій (oz) дактилів (без кісток)
- 4 унцій (oz) родзинок
- 5 унцій (oz) волоських горіхів
- ¼ горнятка борошна
- 1 горнятко товщу (Crisko)
- ½ горнятка цукру
- ½ горнятка меду
- 5 убитих на шум яєць
- 1½ горнятка просіяного борошна
- 1 чайна ложечка соли
- 1 чайна ложечка порошку до печива
- 1 чайна ложечка англійського перцю (Allspice).
- 1 чайна ложечка меленої мушкателевої галки (Nutmeg)
- ½ чайної ложечки мелених гвоздиків
- ¼ горнятка помаранчевого соку

Перших 6 складників змішати (якщо овочі або горіхи завеликі — покроїти)

Втерти товщ, цукор і мід, додати яйця і сильно бити. Борошно і дальших п'ять складників змішати і просіяти. Додати на переміну з помаранчевим соком до підвищеного крему, а накінець легко вимішати з овочами.

Дві форми 4 × 8 змастити товщем і вистелити восковим папером. Вилити туди тісто та пекти при 250 ° около 4 год. В цю саму піч, вставити широкую посудину з гарячою водою — нехай легко парує.

Коли корж готовий — переховувати щільно закритий у коробці, або в алюмінієвій фользі.

ЯСНИЙ ОВОЧЕВИЙ КОРЖ

- 2/3 горнятка білого товщу (Crisko)
- 2/3 горнятка цукру
- 2 яйця, збиті на шум
- ½ горнятка води
- ½ горнятка помаранчевого соку
- ¼ горнятка меду
- ½ горнятка просіяного борошна
- ¼ чайної ложечки соли
- ½ чайної ложечки мушкателевої галки
- 1 чайна ложечка порошку до печива
- 2 чайні ложечки цинamonу
- ½ чайної ложечки соди до печива
- 2 фунти (lb) мішаних зацукрованих овочів
- 1 горнятко родзинок
- ½ горнятка мигдалю тятого в поясочки
- 1 горнятко борошна

Дальших 6 складників разом просіяти і легко вимішати з попереднім кремом.

Овочі і горіхи змішати з 1 горнятком борошна та додати тіста.

Дві форми 4 X 8 змастити товщем, вистелити восковим папером та вилити туди тісто. Пекти при 275 ° F — 1½ — 2 год.

Як в попередньому приписі добре вложити посудину з гарячою водою до печі.

ОВОЧЕВИЙ КОРЖ НА МАСЛІ

- 2 фунти (lb) родзинок
- 2 фунти (lb) порічок (сушених)
- 1 фунт (lb) мигдалю
- 1 фунт (lb) волоських горіхів
- 1 фунт (lb) зацукрованих шкірок помаранчі і цитрини
- 4 горнятка борошна
- 1 чайна ложечка мушкателевої галки
- 1 чайна ложечка цинamonу
- ½ чайної ложечки англійського перцю
- 1 фунт (lb) солодкого масла
- 1 фунт (lb) бронзового цукру
- 12 яєць
- 6 унійцій (oz) порічкової галарети
- ½ горнятка помаранчевого соку
- ½ горнятка солодкої сметани (вершків)

Перемити й висушити родзинки і порічки. Порізати в куски горіхи і зацукровані шкірки.

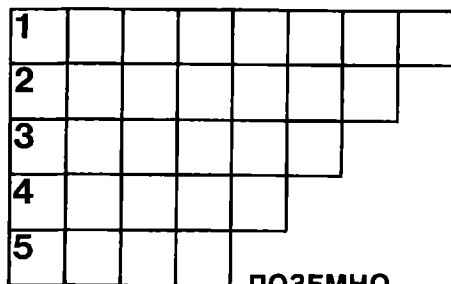
Борошно змішати з запахами і перемішати з овочами й горіхами. Масло втерти з цукром, додати вбиті на шум яйця і галарету. Легко домішати овочі з мукою напереміну з овочевим соком, а накінець з сметаною.

Форми вистелити восковим папером і посмарувати маслом. Наложити тіста у форми — майже повно.

Малі форми пекти при 275 ° — 3 до 3 і ½ год.; великі при 250 ° 4 до 4 і ½ год. (готові, як відстають від стінок форми).

Переховувати у щільних металевих або пластикових коробках.

ПОДУМАЙТЕ — ВІДГАДАЙТЕ

ДОЗЕМНО

1. Ім'я недавноприбулої з України.

РОЗВ'ЯЗКА З ПОПЕРЕДНЬОГО ЧИСЛА

ПОЗЕМНО

1. Із звичайними розумовими здібностями та невеликим життєвим досвідом.
2. Перерва між двома діями вистави чи в програмі концерту.
3. Досить
4. В Америці є його "свято"
5. Дерево — символ козака в піснях

ПОЗЕМНО

1. Вступ
2. Ідеал
3. Нарис
4. Образ
5. Казка.

ДОЗЕМНО

1. Вінок

ХРОНІКА ОКРУГ

ОКРУГА ЧІКАГО

ОКРУЖНА УПРАВА СУА, ЧІКАГО

В Окрузі є 12 активних Відділів. 5-го березня 1978 р. відбувся п'ятнадцятий Округний З'їзд, на якому вибрано Управу в такому складі: голова Марія Юзефович, заступниці голови Марія Семків і Ірена Субота, протоколярна секретарка Олена Турула, кореспонденційна Ліна Басюк, касирка Лариса Вюн, референтки: організаційна Марія Наваринська, культурно-освітні Софія Роман і Віра Боднарук, виховна Юлія Кокорудз, пресова Рома Турянська, суспільної опіки Стефанія Борович і Оксана Ванджура, зв'язків: Галина Коленська, Віра Боднарук, Іванна Головата і Анна Васильовська, координаторка музейних справ Марія Радивил, адміністратор домівки Стефанія Борович. Голови всіх Відділів Округи автоматично є членами Округної Управи. До Контрольної Комісії увійшли: Марія Кецала, Неля Бріджман і Евстахія Струтинська.

На Округному З'їзді комісія ухвал відзначила 101-ий Відділ за це, що з поміж всіх Відділів Округи найбільше приєднав нових членок та 29-ий Відділ за довголітню, взірцеву і успішну працю в провадженні світлички.

Кожного другого четверга в місяці відбувається засідання Округної Управи.

В справі Конвенції голова Округної Управи мала спеціальну радіопередачу. Також виховна референтка Округної Управи мала радіопередачу, в якій заохочувала дітей до участі у конкурсі на XVIII Конвенції СУА, під гаслом "Хто ми і чії ми діти". В тій справі написала листи до дирекцій Шкіл Українознавства на терені Чікаго.

Не дивлячись на великий кошт — 350 дол., а то і більше на особу, з нашої Округи від 9-ти Відділів приїхало на Конвенцію 12 делегаток і 7 учасниць Конвенції, гостей.

На заклик Округної Управи 11 Відділів прислало до Конвенційної

Марія Юзефович — голова Округної Управи Чікаго

Книги привіти, а 6 Відділів ще і про свою діяльність.

Округна Управа вислала привіт на цілу сторінку та допис про працю Округи за три роки.

Організаційна референтка наполегливо працює над заснуванням нового Відділу.

На пропозицію культурно-освітньої референтки закуплено в Українському Музеї в Нью Йорку прозорки "Традиційного печива". Прозорки випозичається Відділам для висвітлення на ширших сходах або на імпрезах. Також культурно-освітня референтка займається продажем дитячої казки Романа Завадовича "Чародійні Музики".

Референтка суспільної опіки є головою Об'єднаного Українського Бюро Суспільної Опіки в Чікаго і є заразом референткою суспільної опіки при УККА. Бюро і надалі працює з великим успіхом.

Референтка зв'язків Галя Коленська виготовила протестаційний лист в справі брошури на Господарську виставку в Києві, яку американський уряд видав російською мовою. Лист вислано президентові Картерові, Дирекції Інформаційного Бюро США, до американського консула в Києві, до Іллінойського стейтового Департаменту і до конгресменів та сенаторів. Всі надіслали прихильну відповідь. Письмо розіслано 9-ом відділам, які вислали понад 200 листів. В березні Галя Коленська взяла участь і забрала слово на Конференції Жіночих Етнічних Груп, де представила справу українських дисидентів. На запрошення Комітету Української Спладщини, як референтка Округної Управи зорганізувала при співпраці 29-го і 101-го Відділів, виставку народної творчості, яка відбулась в середмісті

— Дейлі Сивік Сентер. Виставку відвідало багато тисяч людей і про неї були дуже гарні відгуки в місцевій англомовній пресі. Виставка тривала цілий тиждень. Пані Коленська поїхала, як гість на Конвенцію СУА і взяла участь у Комісії Зв'язків.

Пресова референтка своєчасно дописувала до газет і журналу "Наше Життя" про імпрези і працю Округної Управи.

Округна Управа і Відділи Округи в травні взяли масову участь з прапором СУА у спільній молитві в 45-ту річницю великого голоду на Україні, а в місяці липні у протестаційному вічі в День Поневолених Народів, де головну промову виголосив ген. Григоренко. Відбувалося все в Дейлі Сентер.

Союз Українок Америки — Округа Чікаго бере активну участь в українському громадському житті. Заступниця голови Ірена Субота увійшла від СУА до Комітету днів української спадщини. Заступниця голови Марія Семків увійшла до Ювілейного Комітету для відзначення Ювілею 30-річчя наукової і видавничої праці Американського Наукового Товариства ім. Шевченка. Голова Округи увійшла до громадського Комітету відзначення для надання почесного звання "Українки Року" пані Лідії Бурачинській. Увійшла теж до Громадського Комітету для відзначення 40-річчя від смерті бл.п. пол. Євгена Коновальця.

Відділи співпрацюють між собою та з Округною Управою і надалі надзвичайно гарно.

Заслужена членка СУА Ярослава Фаріон перепроводила грошову збірку в 10-ту річницю смерті бл. п. Марії Яримович — довголітньої голови 22-го Відділу СУА, основоположниці Округної Управи СУА в Чікаго та заступниці голови Головної Управи. Зібрано суму 1000 дол. яку передано на Округному З'їзді, заступниці голови СУА Христі Навроцькій, для Українського Музею в Нью Йорку. Наша Округна Управа пожертвувала вже на Музей 2200 дол. Так само з нагоди Округного З'їзду в 1978 р. вислано 1000 дол. на Запасний Фонд "Нашого Життя". Це почин гідний наслідування.

1-го жовтня 1978 р. відбулася спільна імпреза Округної Управи і Відділів Округи "День Союзянки" — присвячений 35-тиліттю існування журналу "Наше Життя". Головне слово

виголосила редактор. Уляна Любович. А 2-го жовтня відбулася зустріч союзнок з Уляною Любович в домівці СУА для обговорення проблем зв'язаних з журналом "Наше Життя"

Рома Турянська

16-ий ВІДДІЛ СУА, МІННЕАПОЛІС — СЕНТ ПОЛЛ, МІННЕСОТА

На сходинах Відділу відчитано 5 доповідей, а це:

про Константину Малицьку, Ольгу Кобиллянську, Богдана Хмельницького, Аллу Горську і Різдво у Воркуті.

Для громадянства відбулися такі імпрези: фантастична сценка: "Золота рибка" — Софронова-Левицького під мистецьким кер. артистки Олени Бенцалля-Карляк, гуцульські пісні (комп. Ольги Луцик) і танці. — Участь у підготовці буфету Українського дня з рамени УКК і у пікніку УКК. — Відвідування хворих членок у лікарнях. — Централя СУА на своєму засіданні 17-го травня ц. р. висловила признання нашому Відділові за це, що перший приєднав нових 16 членок для нашого Українського Музею, про що було згадано на XVIII Конвенції СУА. — Відділ вислав привіт на згадану Конвенцію і суму 50 дол. за розміщення звіту з діяльності нашого Відділу у Конвенційній Книзі.

Відділ веде кореспонденцію з Централєю СУА, Окружною Управою, громадськими та церковними організаціями, як також посилає свої письма до сенаторів і конгресменів в обороні наших політ-в'язнів, від яких діставали позитивні відповіді і з якими є в постійному контакті. Від українських поселенців одержуємо листи подяки за допомогу посилок і грошей, як Австралія, Бразилія, Європа і інші.

Управа за час свого звітування відбула 4 засідання, на яких обговорювано всі біжучі й пекучі справи.

Мирослава Петришак
голова

**СКЛАДАЙТЕ ДАТКИ НА
ПРЕСОВИЙ ФОНД
"НАШОГО ЖИТТЯ"**

22-ий ВІДДІЛ СУА, ЧІКАГО, ІЛЛ.

Намічену новою Управою працю розпочато в березні виставкою українських писанок у міжнародньому показі "Істер ін одер лендс" в Музеї Науки і Промислу. Станок нашого Відділу відвідало понад 116 тисяч глядачів, які високо оцінювали красу нашого мистецтва, а Управа Музею окремою подякою висловила свою вдячність за участь. Цього місяця членство вислало численні протестаційні листи проти вживання російських написів та пояшень в українському відділі американської виставки в Києві, на руки директора інформації, Джона Рейнгарта.

Місяць травень пройшов під знаком пожвавленого діяльності, як у самому Відділі, так і на загальногромадському відтинку Чікаго. День Матері вшановано святковими сходами з мистецько-розваговою програмою. Опісля відбувся "Весняний Базар", який щорічно вітається численною фреквенцією нашої української громади. Кінець травня проходив під кличем "Українських Днів" 22-ий Відділ в поході з прапором взяв участь в молебні, в наміренні українського народу, який відправили наші священники в осередку міста "Дейлі Сентер" В продовженні українського фестивалю, станок народньої вишивки, підготований головою Відділу Уляною Терлецькою і Управою, захоплював чужинецьку публіку красою, багатством стильових зразків нашого мистецтва.

Два літературні вечори, спонзоровані Інститутом Модерного Мистецтва та Окружною Управою СУА, Вадима Лесича в червні, Марії Галун-Блок — у липні, виказали наявно зацікавлення нашого членства сучасною українською літературою та поезією. Не зважаючи на літній місяць липень, 22-ий Відділ взяв активну участь у маніфестації "Дня Поневолених Народів" у головному осередку міста "Дейлі Сентер", де рівнож мав доповідь ген. Петро Григоренко. Ця подія широким відгомном відбилася в англійській пресі.

До кінця року заплановано ще імпрези: в листопаді ц. р. Осінній базар" та святковий вечір-бенкет в пошану пп. Самбірських, які в своїй довголітній радіо-передачі постійно присвячують окремий час для справ СУА, зокрема п. Ангеліні, бувшої

голови 22-го Відділу і активній членці Управи і Радієвої Колегії.

12 грудня наш Відділ, як щорічно візьме участь в імпрезі Музею Науки і Промислу "Різдво кругом світу" В програмі: колядки у виконанні хору "Славута" при катедрі о. Николая, виступ танцювальної групи з Мілвокі, показ ялинки прикрашеної орнаментами базованими на українських узорах, виконаними членками Відділу.

Відділ нараховує 70 членок, ширші сходи відбуваються кожного місяця, як також сходи Управи. Перша частина ширших сходин присвячена діловим справам, друга — у формі: реферату, доповіді чи репортажу. Збіркою передплат "Нашого Життя" займається заступниця голови Люба Шеремета.

Референтура суспільної опіки під проводом Марії Семків постійно допомагає потребуючим школам та 3 "бабусям" в Європі і спонзорує 2 стипендисти в Бразилії. Цього року Відділ зложив: по 100 дол. на Запасний "Фонд Нашого Життя" і Український Музей, 400 дол. — стипендисти в Бразилії, 336 дол. — школи та "Бабусі" в Європі, 650 дол.- Конвенція СУА (видатки зв'язані з поїздкою делегаток та потребами Конвенції).

При Відділі діє Радієва Колегія, яка щотижня передає відомості СУА на радіо-передачі пп. Самбірських. Відділ має власну бібліотеку, збагачувану щороку новими книжками, якою членки радо користуються.

Членки 22-го Відділу беруть живу участь в праці Окружної Управи та в загальній, українсько-громадській активності міста Чікаго.

Мирослава Шевчик
пресова референтка

29-ий ВІДДІЛ СУА, ЧІКАГО

Впродовж 1978 року, починаючи від березня до жовтня, крім щомісячних сходин, де обговорюються плани праці Відділу, відбулося декілька вдалих імпрез:

У міській бібліотеці від 1-го до 31-го березня була влаштована виставка народнього мистецтва. Експонати були розставлені у вестибюлі "Культурного Центру" бібліотеки. Глядачі не могли налюбуватися писанками та "Українською Вишивкою" У чікагських газетах появилися світлини і короткі

НАШЕ ЖИТТЯ, ЛИСТОПАД 1978

29 Відділ СУА зладив виставку в Дейлі Сентер, Чікаго, Ілл.
Exhibit arranged by Branch 29 in Daily Center, Chicago, Ill.

Виставка вишивок і писанок в Довнерс Гров Паблік Лайбрері у березні 1978. Зліва: Петя Масник, Христя Ярошевич, Іко Масник, Мирон Ярошевич. Виставку приготував 29 Відд. СУА

Embroidery and pysanka display in the Downers Grove Public Library during March of 1978. Left to right — Petya Masnyk, Christine Yaroshevych, Iko Masnyk, and Myron Yaroshevych. The display was arranged by UNWLA Branch 29.

описи виставки. Подиву гідний успіх цієї виставки треба завдячувати Галині Коленській. 101-ий Відділ співпрацював із 29-им.

Від 13-го до 31-го березня відбулася подібна виставка у бібліотеці Довнерс Гров, Ілліной, яку влаштували пані, які мешкають у цій передмісті: Г. Коленська, О. Гілічинська, Н. Масник.

Ще третя подібна виставка українського народного мистецтва відбулася у приміщенні "Паблік Скул — Рівер Гров, Ілліной" яку організувала Галина Грушецька. Окрім виставки експонатів, відбувся ще й концерт з українськими танцями, дитячим співом "Молодої Думки" з Чікаго, та тріо "Пісня" 29-го Відділу. Цей, в дійсності успішний вечір, "Юкрениєн Івнінг" був згаданий з захопленням у льокальних газетах.

3-го травня, на ширших сходах Відділу, Дарія Маркус повернувшись після річного перебування у Європі, мала прецікаву доповідь "Українські поселення в Європі"

Наймаркантношою подією була ще й четверта виставка у "Дейлі Сентер" від 15-го до 19-го травня. Ця виставка

народного мистецтва була пов'язана із "Юкрениєн Геритедж Дейс" Виставка відбулася у головному вестибюлі міської ратуші. Г. Коленська, і голова 29-го Відділу, Віра Маркевич були відповідальні за виставку. 101-ий Відділ співпрацював.

Закриття світлички, "Садочок Казок" відбулося 4-го червня. Цим разом закриття було пов'язане з дитячою вишиваною забавою і ляльковим театром який влаштували старші пластунки.

29-го травня Оксана Оришкевич нав'язала контакти з популярною радіостанцією (WAIT). Люба Маркевич

провела інтерв'ю про "українців в Чікаго" з Майкл Геггті, диктором цієї радіостанції.

7-го червня, після закінчення конвенції в Нью-Йорку, делегатки звітували перед ширшими зборами. Наше тріо, "Пісня", у складі: Н. Масник, В. Джулинська, Л. Олексюк, та О. Оришкевич — піано, своїми виступами на конвенції здобули славу для Відділу. Наша світличка дістала признание на конвенції, як найбільший садочок в Америці.

На ширших сходах Відділу, 13-го вересня, Г. Коленська організувала надзвичайний показ прозірок у супро-

Тріо "Пісня" 29 Відділу СУА. Зліва: Наталка Масник — мецо-сопрано Оксана Оришкевич — акомпаньмент, Люся Олексюк — сопрано, Віра Джулинська — альт

The Pisnya trio of Branch 29. Left to right — Natalka Masnyk, mezzosoprano; Oksana Oryshkevych, accompanist; Lyusia Oleksiuk, soprano; Vera Dzulynsky, alto.

воді пояснень історичних руїн Греції та Туреччини, назвавши його "Найгарніші руїни світу"

16-го вересня почалося зайняття в світличці "Садочок Казок". Вже в перший день записалося 37 дітей. Під час року садочок реєструє понад 55 дітей. Лекції відбуваються кожної суботи, вівторка, і четверга. Садочок 29-го Відділу в Чикаго вже існує 16 років. Вихователькою садочку є надагі Ірина Олексюк. 29 Відділ нараховує 50 членок.

Праця відділу в 1978 році зосереджувалася над світличкою та виставками українського народнього мистецтва поміж американцями. Нагода показати скарби української культури у центрі 8-ми мільйонного міста, не трапляється кожного дня. Можна сказати що жіноцтво Відділу культурним способом пробиває стіни, через які падає світло на існування нашого народу і його культури.

Лєся Коломиєць
пресова референтка

36-ИЙ ВІДДІЛ СУА, ЧІКАГО, МІЧ.

Відділ є найстарший в нашій Окрузі, бо заснований ще в 1932 р. Членками, яких начисляємо тепер 28, — є пані з першої еміграції та їхні діти. Відділ існує при церкві і з нею співпрацює. Всю свою діяльність проводить у міру своїх сил та спроможностей. Цього року, як і в попередніх роках, влаштував базар продажу печива з чого має фінансові доходи на покриття вплат до Централі СУА та на суспільну опіку і допомогу потребуючим тут і в поселеннях наших людей в інших країнах світу. Працюємо по дружньому з Окружною Управою та беремо завжди участь у імпрезах влаштованих Округою. Членки передплачують "Наше Життя" та його читають і на сходинах діляться враженнями з прочитаного. В цьому році відбулося тільки 4 сходи. Старші віком пані і далеке віддалення поселення членок не дає можливості сходитися частіше. Але ми все духом з Вами всіми доки нам стає сил і життя.

Марія Родак
голова Відділу.

51-ИЙ ВІДДІЛ СУА МІЛВОКІ, ВИС.

Відділ відбув свої Загальні збори 12 березня, 1978 р., на яких вибрано нову управу, очолену головою Марією Пискір.

Сходи Відділу відбуваються періодично. На них звичайно обговорюється справи, порушені в обіжниках від Головної Управи і Округи, полагожується біжучі справи та плянується працю на майбутнє.

Щоб придбати дещо фінансів, Відділ займається періодично буфетом під час церковного "бінго", що вможливує висилку делегатки на конвенції та виконання обов'язків в ділянці суспільної опіки.

Голова Відділу взяла участь в XVIII-й Конвенції СУА, з чого опісля обширно звітувала членкам на окремо призначених на це сходинах. Особливо насвітлювала ті аспекти конвенційних нарад та резолюцій, які можуть мати конкретне застосування в наших місцевих умовах.

"Влаштовуйте частіше такі вечірки" — була загальна реакція громадянства на імпрезу "Зустріч з громадою", яка відбулась 24-го червня. В програму входили доповідь про ситуацію в Україні та мистецькі виступи, головно молодих студентів. Тепла родинна атмосфера, виповнена співами пісень, з яких деякі вже й позабуті були, мабуть, була причиною загального вдовolenня гостей.

З огляду на питомі малим громадам обставини, діяльність Відділу СУА не обмежується до запланованої лиш "внутрішньої" програми, а поширюється на загально громадське життя. Першим кроком у новій каденції було негайне включення в протестну акцію в зв'язку з живанням російської мови на агрикультурній виставці США у Києві. Голова Відділу вислала листи до стейтвого департаменту та всіх конгресменів і сенаторів з Вискансин, на які одержала відповіді. Також негайною була реакція на ролі українців у висвітлюваному фільмі "Голокост" і наші листи були надруковані в місцевій пресі.

Іншим аспектом праці є співпраця з міським музеєм. Музей міста Мілвокі тепер в процесі підготовки грандіозної перманентної виставки під назвою "Європейське Село" Голова Відділу і секретарка Раїса Дорошенко входять в музейний комітет. На виставці буде репрезентована своїми хатами більшість (хоч не всі) європейські народи, де глядачі не лиш матимуть нагоду оглядати побутову культуру кожного народу, але й послухати їх мови та пісень, награніх на ленті. Ця виставка, фінансована в більшості містом, призначена в першу чергу для

наукових цілей. Її відвідуватимуть школи організовано, як частину програми етнічного навчання, а також плянується використовувати її на славистичних та інших конвенціях. Хоч хати постійні, однак внутрішнє влаштування буде час-від-часу мінятись, ілюструючи побутові звичаї різних земель України. Це лиш дуже загальний нарис даного проекту, який вимагає від нас незмірно великого вкладу часу, праці, точного вивчення деталей побуту та тісної співпраці з музеєм. Вже на жовтень заплановані музеєм обжинки, де наша місцева танцювальна група виводитиме обжинковий танець.

На листопад чекає нас ще одна велика праця — участь у триденному "Фолкфер-і", на який треба других три, а то й більше днів, щоб підготуватись. Заки однак прийде листопад, Відділ плянує влаштувати ранньою осінню прогульку на "Хату на скалі", атракція туристів в околиці м. Медісон.

Марія Пискір
голова 51-го Відділу СУА

74-ИЙ ВІДДІЛ СУА ІМ. ОЛЕНИ ТЕЛІГИ

за час від грудня 1977 р до жовтня 1978 р.

Останньою імпрезою у 1977-му році був передріздвяний ярмарок із продажем печених членками тортів. Люта зима припинила працю в перших місяцях 1978 року. Загальні збори відбулися 5-го березня, після Окружного З'їзду, в якому брало участь 3 делегатки Відділу. До управи на 1978 рік увійшли: Олена Турула — голова, Софія Дачишин — заступниця, Ольга Паппас — секретарка, Марія Баранська — касирка, Ірина Попович — організаційна референтка, Ірина Пежанська, Віра Хрептовська — культурно-освітні референтки, Софія Роман референтка суспільної опіки. У 18-тій Конвенції СУА заступала Відділ голова, Олена Турула. Членка Відділу Надія Гаджера, яка є рівночасно членкою 102-го Відділу, на пропозицію знайомої бібліотекарки влаштувала у публічній бібліотеці, на заході міста виставку вишивок і кераміки, заповняючи дві великі габльотки. Виставка тривала цілий місяць.

В місяці серпні парафія св. Йосифа на заході міста, номінувала інж. Лідію Бурачинську "Українкою

Members of UNWLA Branch 74 meet with the honorary UNWLA president Lydia Burachynsky in the home of Nadya Gadzera. Left to right — Olena Turula, Lydia Burachynsky, Luba Rudakevych and Nadya Gadzera.

Членки 74 Відділу СУА зустрічають почесну голову СУА Лідію Бурачинську в домі Надії Гаджери. Зліва: Олена Турула, Лідія Бурачинська, Люба Рудакевич і Надія Гаджера.

року" і в її честь влаштувала бенкет. Звичай номінувати визначного суспільного діяча українцем року, в програмі фестивалю парафії в другій половині серпня, започатковано кілька років тому. Цього року вперше наділено цією почесною жінку. Тому, що нею стала дорога нам бувша голова, а тепер почесна голова СУА, теперішня голова СФУЖО та довголітня редакторка нашого журналу, Відділ старався доложити якнайбільше зусиль, щоб свято випало якнайкраще. В Комітеті для відзначення "Українки Року" працювали стало 2 членки Відділу Любослава Шандра, програмова референтка СФУЖО, і голова Відділу Олена Турула. Відділ придбав гарний рушничок, на якому подано при привітанні хліб і сіль.

В бенкеті 19-го серпня, який був справді величавий, брало участь багато членок Відділу з ріднею. В понеділок 21-го серпня, інж. Лідія Бурачинська, в товаристві голови, відвідали Надію Гаджери і оглянули її непересічну колекцію вишивок і тканин.

Відділ провадив кіоск українського народного мистецтва в часі 10-денного фестивалю парафії св. Йосифа. Викливав він велике зацікавлення численних відвідувачів фестивалю. Членки були заняті дижуванням в кіоску. У вересні відбулися перші після вакаційні сходи

Відділу, заплановано влаштувати випродаж уживаних речей 23-го вересня в домівці СУА і теж співпрацювати при влаштуванні Дня Союзянки.

Олена Турула
голова 74-го Відділу СУА

77-ий ВІДДІЛ ІМ. АЛЛИ ГОРСЬКОЇ ЧІКАГО, ІЛЛ.

77-ий Відділ СУА, ім. Алли Горської в Чикаго, Ілл., нараховує 20 членок. В першій половині ділового 1978 року відбули Загальні збори, на яких головою Відділу вибрали Валентину Косогор, а решта Управи залишилася майже в такому самому складі.

Відбулися три ширші місячні сходи, одно засідання управи та в червні влаштовано передвакаційну товариську зустріч членок з родинами та знайомими.

Відділ продовжує посилати грошову допомогу двом жінкам-залишенкам в Німеччині та своєчасно виконує фінансові зобов'язання перед Централєю та Окружною Управою. Більшість членок Відділу передплачує журнал "Наше Життя"

Голова та одна представниця взяли участь в Окружному З'їзді, і одна членка увійшла до Окружної Управи.

На засіданні Управи ухвалили влаштувати Товариську Зустріч з льотерією восени цього року.

Неля Бриджмен
пресова референтка

84-ий ВІДДІЛ ІМ. ОЛЕНИ СТЕПАНІВ, ЧІКАГО, ІЛЛ.

Відділ начисляє п'ятнадцять членок.

На запрошення Музею Науки й Індустрії, дня 16-го березня 1978 р. Відділ виставив нашу, вже давніше сконструйовану, на шість стіп високу писанку, яку побачило сто шістнадцять тисяч людей.

Відділ був стимулом для пані Марії Юркевич, симпатички 84-го Відділу СУА, що зродив ініціативу до вартісного почину. Пані Марія Юркевич з допомогою місцевих пань улаштувала виставку українського народного мистецтва в Рокфорд Ілл. 18-го березня 1978 р. Виставка була дуже успішна тому, що не тільки загал американців мав змогу заізнатися з українською народною творчістю, але не менше корисним було те, що ця виставка розбудила приспану свідомість українців вже третього чи й дальшого покоління.

Виставка була уряджена власними силами пань: Марії Юркевич, Софії Полянської, та Савіри Данилишин.

Пані Марія Юркевич звернулася до нашого Відділу з проханням про додаткові експонати, вказівки та поради.

На допомогу їм поїхали від нас Володимира Демус, Марія Брама, Уляна Павлинська та Галя Сосенко.

Марія Брама демонструвала писання писанок, а Уляна Павлинська вишивання. Володимира Демус, Галя Сосенко та Марія Юркевич давали інформації та відповіді на питання відвідувачів.

Савіра Данилишин зі своєю дев'ятилітньою донею виконали гарно український народній танок.

Для здобуття потрібних фондів Відділ улаштував продаж печива 18 червня 1978 року в церкві св. Михаїла.

В неділю 25-го червня Відділ мав свій традиційний пікнік у городі Панства Демусів.

Четвертого серпня 1978 року Відділ організував цікаву і вартісну

імпрезу, зустріч з письменницею Марією Галун-Блок де присутні побачили цікаві прозирки з України.

Співпрацюємо з Округною Управою та іншими Відділами. Беремо участь в церковному та громадському житті. Висилаємо пакки з одіжжю для сиротинців в Бразилії та стипендії для студентів.

Другого грудня 1978 року плянуємо влаштувати авторський вечір членки нашого Відділу — Володири Демус.

Ще не маємо точної дати на Миколаївсько-різдвяну імпрезу, яку плянуємо влаштувати в грудні цього року.

Марія Ріпецька
пресова референтка

Показ писання писанок, влаштований 29 і 101 Відділами у міській Бібліотеці в Чикаго, Ілл. Зліва: Лідія Хринівська, Марія Брама і Аля Оришківч.

Pysanka-making demonstration presented by Branches 29 and 100 in the Chicago Public Library in Illinois. Left to right — Lydia Chrinisky, Maria Brama and Ala Oryshkevich.

101-ИЙ ВІДДІЛ ЧІКАГО

У березні ц. р. 101 Відділ разом із 29-им Відділом приготували й перевели виставку українського мистецтва (писанок і вишивок) в публічній бібліотеці, яка тривала цілий місяць і втішалася великим успіхом серед чужої публіки. У квітні Відділ влаштував мистецьку виставку картин Юрія Гури з Філядельфії в галерії "Левів", що мала великий успіх та принесла вдовolenня мистцеві і відвідувачам. Слово про самого мистця подала у гарній формі мисткиня Марія Гарасовська-Дачишин.

Від 15-19 квітня Відділ також із 29-им Відділом приготував успішну виставку у Дейлі Сівік Сентер. Це була культурно-мистецька виставка. Перед Великоднем наш Відділ приготував і передав як кожного року, "великодні кошики" із харчами українським потребуючим родинам.

На осінь (18 листопада) заплановано величаве відсвяткування 10-ліття Відділу та традиційні Вишивані вечорниці із участю відомої української оркестри "Веселі часи" В програмі відбудеться показ старинного

українського одягу з різних областей України.

В грудні плянуємо відсвяткувати, як звичайно, в домі одної із членок наш традиційний вечір з подарунками, традиційними стравами, щоб разом із колядками та спільними подарунками в милій родинній атмосфері своїх подруг закінчити працю на 1978 р.

Христина Таран
пресова референтка

З НАГОДИ

Не маючи змоги подякувати всім, що привітали мене з приводу мого відзначення, хоч таким способом подякувати всім приятелям і знайомим і складаю 10 дол. на Запасний Фонд "Нашого Життя"

Лідія Бурачинська

З нагоди відзначення Почесної Голови СУА та Голови СФУЖО **Вп. Пані Ліді Бурачинської "ЖІНКОЮ РОКУ"** складаємо їй щирі gratulacii — та жертвуємо 10.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя"

Управа 66 Відділу СУА в Нью Гейвені

З вдячності за побажання від членок 11 Відділу СУА складаємо на Запасний Фонд "Нашого Життя"

Ольга Тритяк 20.00 дол.
Надія Гуляй 10.00 дол.

Складаю щире подяку Управі і членкам 106 Відділу СУА в Гартфордї, Конн. за глибокі слова співчуття, за квіти і за тризну в пам'ять мого найдорожчого мужа бл. п. **Зенона**

Глуха, який несподівано відійшов у Вічність 15 вересня 1978 р. Складаю 50.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя"

Тереса Глух
членка 106 Відділу СУА

З нагоди 40-літнього Ювілею подружнього життя складаємо 50.00 дол. на Запасний Фонд "Нашого Життя"

Вероніка і Юрій Цегельські

П. Лідії Бурачинській з нагоди іменування "Українкою Року" шлемо щирі привітання і бажання здоров'я сил і многих літ успішної праці.

З цієї нагоди складаємо на Пресовий Фонд "Нашого Життя" 10.00 дол.

81 Відділ СУА, Дітройт

З нагоди **вінчання дочки** складаємо 10.00 на Пресовий Фонд "Нашого Життя" через 1-ий Відділ.

Родина Мудрий

З нагоди **вінчання сина** складаємо 10.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя" через 1-ий Відділ.

Родина Качур

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Бл. п. Анна Палюх
The late Anna Paliuch

Ділимося сумною вісткою з членки-ми СУА й приятелями, що 19-го липня 1978 р. нагло й несподівано відійшла у Вічність на 58 році життя, довголітня членка 1-го Відділу в Нью-Йорку бл. п. **Анна Палюх** з дому Мальська.

Покійна народилася в селі Никловичі повіт Судова Вишня. Прибула до Америки 1949 р. Як свідомо одиниця включилася в ряди СУА та була активною членкою до кінця свого трудолюбивого життя. Була теж прикладною матір'ю сина Ігоря та двох дочок Олі Ставничої та Орисі Фішер. Обидві дочки є активними членками СУА.

У похоронному заведенні Покійну прощала голова Відділу Леся Гой. У похоронних відправах, які відслужив о. Любомир Мудрий з церкви св. Покрова взяла участь численна громада. Бл. п. Анна Палюх залишила в глибокому смутку мужа Миколу, дочки Олю Ставничу та Орису Фішер, сина Ігора з дружиною Зіркою, зятів Ярка і Василя та внуків Михася Даряна.

Спи Дорога сестро союзанко, хай американська земля буде Тобі легкою.

М. Баран
пресова референтка 1 Відділу СУА

В пам'ять незабутньої членки 1 Відділу СУА складає 25.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя"

Ділимося з усіма нашими членками сумною вісткою, що 29 вересня 1978 р. відійшла від нас дорога нам усім членка 47 Відділу СУА в Рочестері, Н. Й. бл. п. **Ольга Бачинська**, вдова по священикові о. Степанові Бачинському.

Ольга Бачинська народилася 20 серпня 1903 року в Коломиї в родині о. Віктора та Євгенії Лозинських. Вийшовши заміж за о. Степана Бачинського проживала в Бережанах в Україні, а по перїзді до США 21 років у ст. Клер, Па. По смерті мужа переїхала до Рочестеру, де прожила 6 років.

Ціле своє життя присвятила праці в парафіях, де проживала. Організувала дитячі імпрези та імпрези молоді з нагоди різних національних свят, як інсценізації, театральні виставки, вчила співу, танків тощо. Дуже часто сама писала і укладала виставки, чи вірші. В таборі в Німеччині служила багатьом нашим співакам, або хорам, як акомпаньторка, маючи закінчену музичну консерваторію. Переїхавши до Рочестеру стала активною членкою нашого Відділу.

Ольга Бачинська була щедро обдарована мистецьким хистом і артистичним смаком та виявляла велике зацікавлення українським мистецтвом. Збирала вишивки, головку гуцульські, залишаючи велику збірку. Гуцульська кераміка, — це ще одна ділянка, якій пані Ольга присвячувала багато часу. Її чудово виконані тарілки, миски та інші керамічні предмети прикрашують не один дім у Рочестері. Багато з своєї кераміки дарувала на продаж чи виграші на фестивалі нашої церкви, щоб в той спосіб допомогти вибудувати нову церкву св. Йосафата. Та на жаль не дозволив їй Всевишній побачити нову церкву закінченою. Коротка, але тяжка недуга обірвала нитку її, до останнього дня, трудолюбивого життя. Залишила дві сестри — одну в Україні, одну в Рочестері, брата в Калгарі в Канаді та їхніх дітей. Ціла громада Рочестеру втратила визначну одиницю, яку всі любили і шанували.

Мирослава Приймак
пресова референтка 47-го Відділу СУА

Замість квітів

Замість квітів на свіжу могилу нашої незабутньої і дорогої **бл. п. Стефи Салдан** зложили на Український Музей членки 64 Відділу СУА і приятелі:

По 25.00 дол. Стефанія Діба, Нестор Угера.

По 20.00 дол. Христя і Юрій Навроцькі.

По 15.00 дол. Люба і Роман Раковські, Марія Підгородецька.

По 10.00 дол. Марія і Володимир Барагура, Марія і Богдан Береза, Дарія Витанович, Ірина Гошовська, Марія Даниш, Дам'ян і Зіна Захарченко, Марія і Володимир Заклинські, Володимира Івануса, Євгенія і Євген Івашків, Марія Карпевич, Олена Качала, Броня і Роман Ковалів, Стефа Крушельницька, Поля і Володимир Книш, Ярослав і Мирон Левицькі, Осипа Лень, Анна Никифоряк, Ксеня і Богдан Рак, Марія Ржепецька, Іванна і Стефан Рожанковські, Марія і Юліан Савчак, Марія Савицька, Уляна Старосольська. Стася і Стефан Шуган.

По 5.00 дол. Галя Кіляр, Ірина Комар, Дарія Костів, Леся Різник.

НА ПРЕСОВИЙ ФОНД:

Ліна і Роман Іваницькі 10.00 дол.
Олена Качала 5.00 дол.

Разом 360.00 дол.

Замість квітів на могилу бл. п. **Стефанії Салдан** складаємо на Пресовий Фонд "Наше Життя"

Остап і Ольга Бойчук 50.00 дол.
Михайло Салдан 50.00 дол.

Замість квітів на могилу бл. п. **Стефанії Салдан**, нашої любої приятельки і знайомої з давніх часів складаємо 20.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя" Її чоловікові Михайлові висловлюємо щире співчуття.

Марія і Едвард Козаки

СПРОСТУВАННЯ

У числі за червень в рубриці "Замість квітів" на обкладинці внизу поміщено помилкове прізвище покійного. Містимо нотатку у правильному звучанні і просимо вибачити помилку.

Замість квітів на могилу приятеля **бл. п. Адольфа Скули** складають на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя" 5.00 дол. і на Український Музей в Нью-Йорку 10.00 дол.

Платон і Марія Стасюки

НАДХОДЯТЬ РІЗДВЯНІ СВЯТА. ПОДАЄМО
ДЕКІЛЬКА ПРОЄКТІВ НА ПОДАРУНКИ.

КОРОБКА НА ОЛІВЦІ, ПЕРА, ЩІТКИ ТА НОЖИЦІ

Потрібно: коробка, кольоровий папір і шнурок

Спосіб: Зробити дірку з обох боків коробки і перетягнути через них шнурок. На кінцях шнурка зав'язати вузли. Навколо коробки наклеїти гарний папір і прикрасити. Закрити коробку пластиковою накривкою.

Така коробка практична на майстрування до школи чи на сходини.

ЧЕРЕПАШКА-БІДОЛАШКА — БАНК

Потрібно: мисочку від маргарини, жилетку, кольоровий папір або фільц, клей, ножиці.

Спосіб: Жилеткою прорізати отвір на гроші. Прорізати отвір на голову і хвіст. Намалювати на папері або на фільці: 4 лапи і голову. Вирізати і приклеїти до накривки від мисочки. Можна прикрасити різними зображеннями або наліпками.

Черепашка - бідолашка тішиться коли вкидають до неї центи.

ТОРБИНКА НА СЕРВЕТКИ, КАРТКИ, ПОШТОВІ МАРКИ, КУПОНИ.

Потрібно: 2 паперові тарілки, волічка, голка, скріпка (stapler), діркач (hole puncher)

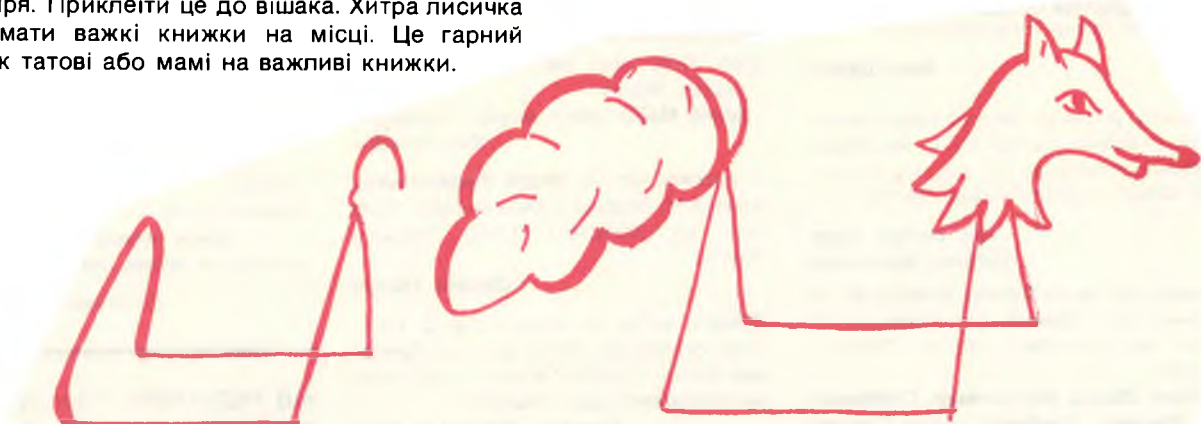
Спосіб: Перерізати одну тарілку навпіл. Правую стороною зчепити дві тарілки разом (1 1/2) скріпкою (stapler). Діркачем проробити дірки навкруги тарілки. Протягнути волічкою і гарно зв'язати вгорі. Прикрасити відповідними прикрасами і повісити на стіну. Це напевно придасться мамі на серветки, чи пошту, купони і т.п.

ХИТРА ЛИСИЧКА — СТОЯК НА КНИЖКУ

Потрібно: вішак, твердий папір, крески і клей

Спосіб: Зігнути вішак в такий спосіб, як показано на образку. Кліщами розширити підставку на 4 інчі. На папері розмалювати голову і хвіст лисички або іншого звіря. Приклеїти це до вішака. Хитра лисичка буде тримати важкі книжки на місці. Це гарний подарунок татові або мамі на важливі книжки.

НЕСПОДІВАНКА ДЛЯ ПТАШКІВ

Взимку не забуваймо про наших зимових друзів. Не всі пташки відлітають у теплі краї, деякі зимують разом з нами. Часто тяжко їм знайти їжу. Приготуйте для горобчиків щось доброго.

Потрібно: 1 шишка, горіхове масло, сухі вівсянні платки (неварені) товщ з волового м'яса і шнурок.

Спосіб: Прикрити стіл газетою. Прив'яжіть шнурок до шишки. Змішайте 1 горнятко горіхового масла з 1/2 горнятком сухих вівсяних платків, додайте 4 ложки волового товщу; все разом змішайте і посмаруйте це поміж луску шишки. Повісьте шишку на дерево, на яке прилітають пташки.

Текст. Віра Андрушків. Рис. Квітка Іваницька

Замість квітів

Замість квітів на могилу бл. п. **Юрія Яреми** складає 10.00 дол. на Пресовий Фонд "Наше Життя"
Окружна Управа СУА, Нью-Йорк

Замість квітів на могилу бл. п. **Марії Данків**, матері нашої членки Олі Совірка складаємо 10.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя"
76 Відділ СУА, Воррен, Міч.

Замість квітів на могилу бл. п. **Богдана Гуралечка**, мужа нашої членки Люби Гуралечко, складаємо 15.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя"
86-ий Відділ СУА ім. Олени Теліги Ньюарк, Н. Дж.

Замість квітів на могилу нашої членки бл. п. **Єлисавети Козинської-Олексини** складаємо 10.00 дол. на Запасний Фонд "Наше Життя"
93 Відділ СУА, Гартфорд, Конн.

Замість квітів на могили бл. п. д-р **Е. Карапінки**, бл. п. **Ю. Муссаковського** і бл. п. **В. Дубаса** складаю 50.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя"

Анна Дубас

В сумну річницю смерті нашої незабутньої мами і сестри сл. п. **Ярослави Кобрин** складаємо 50 дол. на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя"

син, сестра, брат Кобрин, Мельники

Замість квітів на могилу дорогої бл. п. **Ірени Турин-Банах** складаємо 40.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя"

Міля, Леньо, Володимир, Любомир, Марійка, Стефанія і Осип Скоцени

Замість квітів на свіжу могилу бл. п. **Івanni Дуткевич**, мами товаришки Оксани Стельмах, складаємо 25.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя" Цілій родині висловлюємо глибокі співчуття.

Марта і Роман Данилюки з синами

Замість квітів на свіжу могилу нашої найдорожчої мами бл. п. **Юстини Пеленської (Когут)** в Україні складаємо 20.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя" Рівнож дякуємо 70-ому Відділові СУА в Пассейку за співчуття.

Марія, Теодор і Олег Гелемей

Замість квітів на могилу бл. п. **Стефи Салдан** складаю 10.00 на Пресовий Фонд "Нашого Життя"

Оксана Ленець

Замість квітів на могилу стричної сестри у далекому Львові бл. п. **Славці Колодій** складаю 20.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя"

Ірина Кашубинська

Замість квітів на могилу моєї братової бл. п. **Оленки Мелех-Карпак** в Міне-аполіс складаю 20.00 дол на Пресовий Фонд "Наше Життя"

Ірина Кашубинська

На свіжу могилу бл. п. **Теодора Хая** складають на Пресовий Фонд "Нашого Життя" 5.00 дол. і на Український Музей в Нью Йорку 10.00 дол. Родині покійного висловлюємо глибоке співчуття

Віра і Зорянна Смаль-Стоцькі

В пам'ять бл. п. **Дарії зі Сяків Кубі-йовичевої** складають 10.00 дол. на заупокійну Службу Божу оо. Студитам в Римі і 10.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя"

Стефанія і Йосиф Іванчуки
Віндгем, Н. Й.

Замість квітів на могилу дорогої і незабутньої мами бл. п. **Антоніни Гірної**, яка упокоїлася 12 серпня 1978 р., складаю 10.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя"

дочка Марія Цісик, внуки і правнуки
Філядельфія

У пам'ять бл. п. **Марії Липенецької**, членки 26 Відділу СУА, складаю 10.00 дол. на Запасний Фонд "Нашого Життя"

Оксана Ткачук

Замість квітів на могилу д-р Д. Капітана складаємо 10.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя", а дружині висловлюємо щирі співчуття.

Евдокія і Василь Барнич

Замість квітів на свіжу могилу бл. п. **Стефи Салдан**, складаємо 10.00 дол. на Запасний Фонд "Нашого Життя", а родині висловлюємо глибоке співчуття

Данка і Мирон Осадца

Замість квітів на свіжу могилу бл. п. **Стефи Салдан**, складаємо 10.00 дол. на Запасний Фонд "Нашого Життя" Родині покійної висловлюємо щире співчуття.

Люба і Володимир Мриглоцькі

У пам'ять моєї шкільної товаришки бл. п. **Орисі зі Шипайлів Бованко** складаю 10.00 дол. на Український Музей і 10.00 на Пресовий Фонд "Нашого Життя"

Ярослава Мисевич Левицька

На свіжу могилу бл. п. **Володимира Грицька**, мужа моєї приятельки, одної з основиць СУА і почесної членки СУА **Стефанії Абрагамовської-Грицько** складаю 10.00 дол. на Український Музей. Пані Стефанії пересилаю мої сердечні співчуття.

Марія Демидчук-Чучман.

Замість квітів на могилу **Мартусі Наумик** складаємо 10.00 дол. на Український Музей Родині висловлюємо щирі співчуття.

Ольга і Михайло Середа, Філядельфія

Замість квітів на свіжу могилу бл. п. **Анни Палюх**, матері б. заступниці голови СУА **Олі Ставничої** складаю 5.00 дол. на Український Музей.

Ірина Чайківська.

ДРУКАРСЬКІ ПОМИЛКИ В "НАШОМУ ЖИТТІ" ЗА ЖОВТЕНЬ 1978

З невияснених технічних причин не видруковано заголовку на ст. 8, хоч при верстанні числа він був. Це якийсь особливий модерний компюторовий чортик не видрукував заголовку, який звучав:

МУЗИЧНИЙ САДОЧОК.

На стор. 17 у рубриці ПОДУМАЙТЕ — ВІДГАДАЙТЕ доземно повинно бути:

1. Буває лавровий. Замість того, читаємо 6. Буває лавровий.

Вибачайте!

Редактор

ВІД РЕДАКТОРА. Частину дописів і листів, вже навіть зложено, з технічних причин помістимо в наступних числах журналу.

ЗАМОВЛЯЙТЕ ВИДАННЯ СУА

Ціна з пересилкою

3. Терлецька — Українські Страви	7.50 дол.
Рідна Пісня — співаник	4.25
Альбоми взорів до вишивання — серія 1, 3, 4, 5 по 3.75	
Пам'яткова Книжка XVII Конвенції СУА	3.25
Відзначки СУА	3.25

НАШЕ ЖИТТЯ, ЛИСТОПАД 1978

Докінчення 35-ліття "Н. Ж."

вечорі присвяченому 30-літтю НТШ, а в понеділок на запрошення дирекції я відвідала Кредитову кооперативу "Самопоміч" Це модерний банк з найновішими компютерами, сейфами тощо. У ньому працює багато кваліфікованих молодих людей, в тому теж жінок на відповідальних становищах. Мала я теж можливість оглянути Інститут модерного мистецтва, де саме відбувалася виставка олійв Якова Гніздовського. Знову модерна, обширна виставова зала, знамените устаткування. У музеї я побачила добре зорганізовану і скаталоговану бібліотеку та цікаві експонати.

У понеділок 2 жовтня була ще зустріч з союзнянками, яка дала мені можливість вислухати їхніх зауважень та й собі сказати дещо про наші турботи.

Ще раз хочу підкреслити, що перебування в Чикаго було не тільки приємне, але й дуже корисне для мене як редактора. Тут маю на думці не тільки збірку на Пресовий Фонд, хоч і за нього ми дуже вдячні.

Уляна Любович

ПОЖЕРТВИ НА ПРЕСОВИЙ ФОНД "НАШОГО ЖИТТЯ" ПІД ЧАС "ДНЯ СОЮЗЯНКИ"

Садочок при 29-му Відділі СУА в Чикаго складає на дитячу сторінку — 100 дол.

22-ий Відділ СУА в Чикаго — 25 дол.

29-ий Відділ СУА в Чикаго 25 дол.

31-ий Відділ СУА у Віскансін Делс — 25 дол.

36-ий Відділ СУА в Чикаго 25 дол.

51-ий Відділ СУА у Мілвокі — 25 дол.

74-ий Відділ СУА в Чикаго — 25 дол.

77-ий Відділ СУА в Чикаго 25 дол.

102-ий Відділ СУА у Гемон, Індіана — 10 дол.

Кредитова кооператива "Самопоміч" — 100 дол.

Щадничо-позичкова спілка "Певність" — 100 дол.

Сестрицтво св. Ольги при соборі св. Володимира (українська православна парафія) — 25 дол.

Об'єднання Жінок ОЧСУ в Чикаго — 25 дол.

Панство Андрущишини (крамниця "Зірка") — 25 дол.

Почесна членка СУА в Чикаго п. С. Сокологорська — 25 дол.

Ганна Черінь — привіт від останнього стола біля кухні — 11 дол.

Разом 596 дол.

Надіслано опісля до "Нашого Життя" Округна Управа Чикаго — 200 дол.

І. Деркач 50.- дол.

Гурток емеритів 10.- дол.

д-р Юрій Мачук 10.- дол.

Разом 866.- дол.

Від Редакції

Редакція не приймає матеріялів не підписаних авторами та застерігає за собою право скорочувати статті та правити мову.

Статті, підписані авторами, висловлюють їх власні погляди, а не погляди редакції. Редакція не буде містити неввічливих і образливих для когонебудь висловів. Рукописів не звертаємо. Аноніми не читаємо.

Редакція приймає у віторок, середу, четвер і п'ятницю від 10 - 1 і по полудні від 3 - 6. В інших годинах за домовленням: тел: (212) 674-5508. Адміністрація (212) 533 - 4646. Адреса: 108 Second Ave., New York, N. Y 10003

STATEMENT OF OWNERSHIP, MANAGEMENT AND CIRCULATION

(Required by 39 U.S.C. 3685)

- Title of Publication: "OUR LIFE"
- Date of filing: 9/30/78
- Frequency of issue: monthly exec. July & Aug. combined
A. No. of issues published annually: 11 — annual subscription price \$11.00
- Location of Known Office of Publication (not printers): 108-Second Ave., New York, N.Y. 10003
- Location of the Headquarters of general business office of the Publishers (not printers): Ukrainian National Women's League of America, Inc. 108 2nd Ave., New York, N.Y. 10003.
- Names and complete addresses of Publisher, editor, and managing editor
Publisher: Ukrainian National Women's League of America, Inc. 108 2nd Ave. New York, N.Y. 10003
Editor: Ulana Lubovych — 108 Second Ave., New York, N.Y. 10003
Managing editor: Marta Danyluk — 108 Second Ave., New York, N.Y. 10003
- Owner (If owned by a corporation its name and address must be stated and also immediately thereunder the names and addresses of stockholders owning or holding 1 percent or more of total amount of stock. If not owned by a corporation, the names and addresses of the individual owners must be given. If owned by a partnership or other unincorporated firm, its name and address, as well as that of each individual must be given.)
Name: Ukrainian National Women's League of America, Inc. non-profit organization
Address: 108 Second Ave., New York, N.Y. 10003
- Known bondholders, mortgagees, and other security holders owning or holding 1 percent or more of total amount of bonds, mortgages or other securities (If there are none, so state)
Name: none
address: —
- For completion by nonprofit organizations authorized to mail at special rates (Section 132.122,PSM) The purpose, function, and nonprofit status of this organization and the exempt status for Federal income tax purposes (Check one)
 Have not changed during preceding 12 months

10. Extent and nature of circulation	AVERAGE No. copies each issue during preceding 12 months.	Actual no. copies of single issue published nearest to filing date.
A. Total no. copies printed (Net press run)	4600	4600
b. Paid circulation		
1. Sales through dealers and carriers, street vendors and counter sales	50	50
2. Mail subscriptions	4200	4200
C. Total paid circulation (Sum of 10B1 and 10B2)	4250	4256
D. Free distribution by mail, carrier or other means samples, complimentary, and other free copies	150	150
E. Total distribution (Sum of C and D)	4400	4400
F. Copies not distributed		
1. Office use, left over, unaccounted, spoiled after printing	200	200
2. Returns from news agents	none	none
G. Total (Sum of E, F1 and 2 — should equal net press run shown in A)	4600	4600

11. I certify that the statements made by me above are correct and complete.

Signature and title of manager: Marta Danyluk

Signature and title of editor: Ulana Lubovych

"Second-Class Postage Paid at New York, N. Y. and at additional mailing offices"
Return to "Our Life" Magazine, 108 Second Ave. New York, N. y. 10003
RETURN POSTAGE GUARANTEED

Взір на рушник гл. опис ст. 25